

Handläggare
Monika Lind

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2019-12-12

Telefon: 08- 508 20 505

Verksamhetsplan 2020 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förvaltningens förslag till beslut

1. Verksamhetsplan 2020 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för kompetensutveckling om 1,05 mnkr för kompetensutveckling, se bilaga 16.
3. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 6,74 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga 10a-10d.
4. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 4,7 mnkr för naturreservat
5. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen för introduktionsförskola med 2,5 mnkr enligt bilaga 15.
6. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 7,1 mnkr för trygghetsskapande arbete enligt bilaga 11a-11f.
7. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 12,11 mnkr för medel för lokaländamål.
8. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 2,8 mnkr för ökade kostnader för maskiner och inventarier.
9. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 1,0 mnkr för insatser för en giftfri förskola enligt bilaga 17.
10. Ansökan om budgetjustering hos kommunstyrelsen med 4,2 mnkr för aktivitetscenter seniorboende enligt bilaga 13.
11. Ansökan om budgetjustering för tryggt mottagande i hemmet med 4,5 mnkr enligt bilaga 14.
12. Stadsdelsnämnden uppdrar till förvaltningen att återkomma med ett underlag med tillhörande konsekvensbeskrivning inför uppsägning av hyresavtalet

Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Slakthusplan 8A
12122 Johanneshov

- med Micasa för Enskededalens servicehus i samråd med kommunstyrelsens ekonomiutskott.
13. Priser till nämndens utförarenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
 14. Resultatenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
 15. Internkontrollplan samt system för intern kontroll godkänns enligt bilaga 3 och bilaga 4.
 16. Omslutningsförändringar om 325,2 mnkr godkänns och anmäls till kommunstyrelsen.
 17. Förvaltningschefen ges delegation för att ansöka om medel från sociala investeringsfonden.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Bakgrund

Kommunfullmäktige har fastställt budget för staden.

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnande styrdokumentet för stadens nämnder och bolag. Stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS) är styrande i nämndernas arbete med budget och verksamhetsplan. I kommunfullmäktiges budget fastställs kommunfullmäktiges inriktningsmål, kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet samt indikatorer och aktiviteter. I nämndens verksamhetsplan fastställs nämndens mål, aktiviteter och indikatorer.

Ärendets beredning

Verksamhetsplanen har tagits fram av stadsdelsdirektörens stab tillsammans med övriga avdelningar. Förvaltningen lämnar MBL-information den 26 november och MBL-förhandling sker den 3 december. Pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor behandlar ärendet den 9 december respektive 6 december.

Ärendet

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anger inriktningen för förvaltningens

verksamhet under 2020 och knyter an till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förslag till verksamhetsplan för 2020.

Innehållsförteckning

Inledning	6
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	12
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	12
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	16
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	20
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	24
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	34
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	38
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	38
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	39
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	40
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	42
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	43
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	46
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	46
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	47
Uppföljning av ekonomi.....	54
Nämndens ekonomiska förutsättningar	54
Investeringar	65
Försäljningar av anläggningstillgångar	66
Resultatenheter	66
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	67
Budgetjusteringar	67
Omslutningsförändringar.....	70
Medel för lokaländamål.....	70
Övriga ekonomiska redovisningar.....	70

Särskilda redovisningar	71
Agenda 2030	71
Systematiskt kvalitetsarbete	73
Övrigt	Error! Bookmark not defined.

Bilagor

- Bilaga 1: Blankettset SDN14*
- Bilaga 2: Organisationsskiss för Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning 2020*
- Bilaga 3: System för intern kontroll 2020*
- Bilaga 4: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontroll (3)*
- Bilaga 5: Prisbilaga*
- Bilaga 6: Kompetensförsörjningsstrategi Enskede Årsta Vantör 2020 - 2023*
- Bilaga 7a: Kompetensförsörjningsplan för förskolan 2020*
- Bilaga 7b: Kompetensförsörjningsplan ÄO 2020 under arb*
- Bilaga 8: Plan för upphandling 2020 - EÅV sdf*
- Bilaga 9: Rutin för kommunikation*
- Bilaga 10 a: Ansökan om klimatinvesteringsmedel för Elcyklar, extrabatterier, extralås*
- Bilaga 10 b: Ansökan om Klimatinvesteringsmedel Eco Asfaltering Årsta -*
- Bilaga 10 c: Ansökan om Klimatinvesteringsmedel LOD-Anläggningar*
- Bilaga 10 d: Ansökan om Klimatinvesteringsmedel Växtbäddar med Biokol*
- Bilaga 11 a: Ansökan för trygghetsskapande åtgärder belysning*
- Bilaga 11 b: Ansökan för Trygghetsskapande åtgärder bommar*
- Bilaga 11 c: Ansökan för Trygghetsskapande åtgärder hundrastgårdar*
- Bilaga 11 d: Ansökan medel för trygghetsskapande åtgärder plaskdamm*
- Bilaga 11 e: Ansökan trygghetsskapande åtgärder Rågsved*
- Bilaga 11 f: Tunnlar i Högdalen Trygghetsskapande åtgärder*
- Bilaga 12: Parkinvesteringar VP 2020*
- Bilaga 13: Ansökan Aktivitetscenter 2020*
- Bilaga 14: Ansökan Tryggt mottagande i hemmet 2020*
- Bilaga 15: Ansökan medel för introduktionsförskola EÅV 2019*
- Bilaga 16: Ansökan kompetensutvecklingssatsning Stjärnmärkning*
- Bilaga 17: Ansökan Giftfri förskola*

Inledning

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anger inriktningen för förvaltningens verksamhet under 2020 och knyter an till kommunfullmäktiges tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förutsättningar för nämndens verksamhetsplan 2020

Enskede-Årsta-Vantör ska vara en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart stadsdelsområde där människor trivs och vill bo, känner trygghet, tillit och framtidstro, vill bilda familj, bygga relationer och åldras.

Ett växande stadsdelsområde i en samhällsekonomi som avmattas ställer krav på stadsdelsnämndens verksamheter när det gäller effektivitet och fokus på kärnuppgiften. Därför anpassas organisationen för att kostnadseffektivt och med fortsatt hög kvalitet stärka vår interna samverkan med kopplingen mellan det förebyggande arbetet och socialtjänstens insatser. Verksamheterna förväntas fortsätta arbeta systematiskt med verksamhets- och kvalitetsutveckling utifrån kunskapsbaserade arbetssätt och metoder. I detta arbete är det också av stor vikt att använda stadens olika styrdokument som ex. *Program för ett jämställt Stockholm 2018–2022* och *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Trivsel, trygghet, attraktivitet, framtidstro och hållbarhet utmanas också i delar av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde av social oro, gängkriminalitet och skjutningar. Detta ställer också krav på kvalificerade och systematiska samarbeten mellan flera viktiga funktioner inom samhället; för stadsdelsnämndens egen del innebär det ex. samarbeten mellan förskola, socialtjänst, stadsmiljö och fritid men också samarbeten med andra förvaltningar som ex utbildningsförvaltningen och trafikkontoret liksom de kommunala ordningsvakterna.

Det handlar också om att samarbeta med andra delar av samhället som lokalt förenings- och näringsliv, lokala fastighetsägare och polisen kring en specifik plats så kallad platssamverkan. Detta har tidigare framgångsrikt gjorts bland annat i Östberga och inleds nu också i form av Platssamverkan Rågsveds Centrum.

Det förebyggande arbetet är högt prioriterat inom samtliga verksamhetsområden från de yngsta inom förskolan till de äldsta inom äldreomsorgen. Till stadsdelsförvaltningen kommer det exempelvis in cirka 3 500 orosanmälningar varje år avseende barn och ungdomar. Genom att sätta in tidigt stöd, innan allvarliga problem utvecklas, minskas glappet mellan de förebyggande och de specialiserade insatserna.

Det är även fortsättningsvis viktigt att tydliggöra vad målet med våra insatser är och för vem, det vill säga ett tydligt resultat- och målgruppfokus. Det innebär också ett särskilt uppdrag för professionen, från förskola till äldreomsorg, i byggandet av en kunskapsbaserad verksamhet som en mycket viktig del för att nå önskade resultat. Av stor vikt är också en löpande uppföljning av aktiviteter och resurser där uppföljningen verkligen används för att styra och leda verksamheten.

Samverkan inom staden enligt direktiv till samtliga nämnder

Nedan ges en kort sammanfattning av nämndens planerade verksamhet för 2020 utifrån de direktiv i kommunfullmäktiges budget som rör samverkan med andra nämnder och bolag.

Styrning och uppföljning

En god prognossäkerhet säkerställs genom att avvikelser bedöms och åtgärder vidtas löpande för att hålla givna budget. Om lednings- och stödorganisationen fungerar väl får cheferna bättre förutsättningar att hålla budget och leda det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen ska därför se över möjligheterna att förbättra samordningen av förvaltningsövergripande administration och stödet till cheferna. I det systematiska arbetsmiljöarbetet 2020 ska chefernas arbetsmiljö lyftas särskilt.

För att förtydliga styrningen utifrån stadens budget och nämndens verksamhetsplan ska det förvaltningsövergripande arbetet för resultatuppföljning och styrning ses över. Genom kontinuerliga analyser av uppnådda resultat för de personer verksamheterna är till för ska en röd tråd säkras genom hela planeringsprocessen från verksamhetsplan till bokslut. Målet är att nämndens resurser används optimalt för att ge mesta möjliga effekt för stadsdelsområdets invånare.

Samverkan för en effektiv verksamhet

Den demografiska utvecklingen innebär krav på anpassning och framförhållning i nämndens verksamhet. Förvaltningen har väl etablerade samverkansformer med omkringliggande stadsdelsförvaltningar, bland annat genom äldreomsorgens lokala överenskommelser vad gäller anhängkonsulent och tryggt mottagande i hemmet.

Konsulttjänster används endast när det är det mest kostnadseffektiva alternativet. Vid upphandlingar ställs höga krav på kvalitet och effektivt resursutnyttjande. Det finns en organisation och en struktur för planering av avtalsuppföljning.

Förvaltningen utreder fortlöpande behovet av ändamålsenliga lokaler kopplat till det växande stadsdelsområdet och avvecklar eller utvecklar lokaler utifrån förändrade behov samt prognoser. Det görs vid veckovisa lokalmöten, via årlig verksamhetsplanering, treårsbudgeten samt femårsplanen (en lägesrapport till nämnden för planeringen av förskolor).

Innovation och strategiska digitaliseringsfrågor

Innovativa miljöer förutsätter att ledarskapet och medarbetarskapet bidrar till en kultur som präglas av samarbete och där idéer delas. För att skapa en sådan kultur har ledarskapet en stor betydelse. Ledarskapet i förvaltningen ska präglas av kommunikation, tillit samt mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur. Förvaltningens verksamheter ska lära av och samarbeta med andra aktörer, både offentliga och privata. Förvaltningens chefer ska stödja medarbetare att aktivt arbeta för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar som kommer invånarna i Enskede-Årsta-Vantör till del.

Nämndens innovationskapacitet utvecklas bland annat genom Verklighetslabbet på Stureby vård- och omsorgsboende. Verklighetslabbet ska samordna äldreomsorgens innovationsarbete och bli en permanent verksamhet under 2020 i ett så kallat innovationscenter. Under 2020 kommer ett samarbete att inledas med Östermalms stadsdelsförvaltning för att vidareutveckla och sprida Verklighetslabbets metoder och arbetssätt.

Välfärdsteknik ska utvecklas för att säkra kvalitet och öka tryggheten för äldre. Förvaltningen deltar i flera innovationsprojekt, till exempel ett projekt för smarta digitala lås inom hemtjänsten och digital nattillsyn för äldre i ordinärt boende.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

Arbete för social och ekologisk hållbarhet är vägledande i nämndens verksamhetsplan. Förvaltningen samverkar med externa aktörer och privata fastighetsägare i syfte att skapa attraktiva och trygga livsmiljöer. Bland annat ska förvaltningen underlätta för kulturaktiviteter och kulturarrangemang i det offentliga rummet. Dialogen med lokalbefolkningen ska utvecklas för att erfarenheter från de som mest berörs ska genomsyra stadsbyggnadsprocessen.

Förvaltningen ska utveckla prognos- och planeringsverktygen för att bedöma det långsiktiga behovet av förskoleplatser i stadsdelsområdet. Vid större stadsutvecklingsprojekt som rör flera stadsdelsområden, ska berörda stadsdelsförvaltningar samverka för att täcka det behov som uppstår.

Klimat och miljöarbete

Förvaltningen fortsätter arbetet mot att bli en fossilbränslefri organisation år 2030, bland annat genom att ställa om till hållbara transporter genom att öka antalet elbilar inom verksamheten och genom upphandling av transporttjänster. Elcyklar används i förvaltningens olika verksamheter. Förvaltningen ska upprätta en klimatbudget, med syftet att bidra till klimatomställningen.

Förvaltningen minskar kommunkoncernens klimatpåverkan genom ett flertal insatser. Bland annat använder de förskolor i stadsdelsområdet som har ett eget tillagningskök ett kostdatasystem. Kostdatasystemets moduler mäter matens klimatpåverkan och används för att registrera matsvinn som förskolorna mäter.

Förvaltningen ska också arbeta för att öka användningen av biokol i stadens växtbäddar. Dagvattenfrågor och miljökvalitetsnormer ska integreras i stadsutvecklingsprocesser. Hållbara resvanor och transporter ska uppmuntras för såväl stadens invånare, förvaltningens medarbetare samt för varuleveranser. Andelen vegetarisk mat ska öka i förvaltningens verksamheter.

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling. Denna resolution kallas för Agenda 2030. De globala målen är ett stöd för att utveckla stadens arbete för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen sker i praktiken. Förvaltningen bidrar till att uppfylla Agendans mål och delmål genom sin ordinarie verksamhet som beskrivs i verksamhetsplanen, till exempel trygghetsarbetet, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete med mera.

Arbetet med Agenda 2030 beskrivs närmare under rubriken särskilda redovisningar.

Samverkan för en trygg och säker stad

Samverkan för ökad trygghet och trivsel i stadsdelsområdet är en högt prioriterad fråga för förvaltningen och de samverkansformer som finns utvecklas kontinuerligt. Förvaltningen har

olika områdebaserade samverkansformer för ökad trygghet, till exempel samverkan med polis, fält, skola och andra aktörer i närområdet så som bostadsbolagen som syftar bland annat till att förebygga kriminalitet, våld och utanförskap.

Östberga kulturhus är ett allaktivitetshus som rymmer flera olika öppna verksamheter som bibliotek, öppen förskoleverksamhet, fritidsgård och är en mötesplats för äldre. Huset ska fungera som en mötesplats för de boende i Östberga och bidra till en trygg och inkluderande miljö i området som uppmuntrar kreativa och innovativa samarbeten.

Samverkan med civilsamhället är en viktig del i arbetet med att skapa en trygg och säker stad. Förvaltningen ska bland annat undersöka möjligheterna att samarbeta med andra stadsdelar kring hur civilsamhället kan involveras i det drogförebyggande arbetet. Förvaltningen ska även genomföra en kartläggning av resurser i civilsamhället som kan vara ett stöd i arbetet med att hjälpa kvinnor och män som tvingats bryta med sin familj på grund av att de utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck i att skaffa ett nytt socialt nätverk.

Platssamverkan i Östberga ska vidareutvecklas för att öka trivsel och trygghet i området. Platssamverkan sker i samverkan med Trafikkontoret, Sisab, Svenska bostäder, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, polisen och i dialog med medborgare och föreningsliv.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism genom den lokala handlingsplanen. Det innebär även att säkerställa att rutiner för bidrag och tillgång till lokaler inte går till någon aktör som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism.

Förvaltningen fortsätter det etablerade våldspreventiva arbetet i samarbete med utbildningsförvaltningen i Rågsved och Hagsätra genom programmet Mentor i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans. Arbetet med att förebygga våld sker i samverkan mellan socialtjänst, skola, fritidsverksamhet, polis och fältassistenter där medarbetare utbildas i programmets teman.

Samverkan för bostadsförsörjning

Förvaltningen ansvarar för att behovet av särskilda bostäder tas med i stadsbyggnadsprocessen och samverkar med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret för att särskilda bostäder uppförs inom stadsdelsområdet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta för att särskilda bostäder ska integreras med övriga bostäder i alla delar av stadsdelsområdet.

Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i region Östra söderort (Skarpnäck och Farsta) i stadens årliga boendeplanering för äldreboenden och boenden för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri.

I förhållande till behovet och till övriga staden har regionen ett stort underskott på lägenheter i seniorboende med aktivitetscenter. Samtidigt finns många lediga lägenheter i servicehus. För att trygga tillgången till ett anpassat boende för personer över 85 år ska Enskededalens servicehus omstruktureras till seniorboende med aktivitetscenter, i samverkan med fastighetsägaren Micasa.

För att tillgodose behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri ska tre nya gruppboende (LSS) och en servicebostad öppnas under våren. I samverkan med fastighetsägaren Micasa planerar förvaltningen också på längre sikt för nya

vård- och omsorgsboenden för äldre i Årsta och Högdalen.

Samverkan för att fler ska bli självförsörjande och att etablering sker skyndsamt

För att kvinnor och män som söker försörjningsstöd på grund av arbetslöshet snabbt ska komma ut i arbete remitterar förvaltningen dem omgående till Jobbtorg där de får stöd för att snabbt komma ut i arbetspraktik och/eller arbete.

Förvaltningens arbete med Globenmodellen tydliggör behovet av samverkan internt och externt för att personer som står långt från arbetsmarknaden ska kunna bli anställningsbara. Behovet av samverkan blir allt mer tydligt i och med att personer som söker försörjningsstöd i allt större omfattning står långt från arbetsmarknaden. De har ofta komplexa problem såsom psykisk ohälsa och missbruk och behöver ofta både rehabiliterande och arbetsförberedande insatser innan det kan bli aktuellt med Jobbtorg, Stockholmsjobb eller OSA (offentligt skyddat arbetet).

För att de personerna ska bli anställningsbara är samverkan viktig, både internt inom förvaltningen och staden, såsom med Jobbtorg, och externt med vårdcentraler, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Det innebär att socialsekreterarnas roll behöver vara än mer samverkande och samordnande än tidigare. En viktig resurs för samordnat stöd är Samordningsförbundet Stockholms stad (FINSAM) FINSAM är ett finansiellt samordningsförbund inom rehabiliteringsområdet som samordnar och finansierar stöd för personer som har behov av stöd och insatser från flera huvudmän.

För att förebygga kommande behov av försörjningsstöd ska förvaltningen samarbeta kring följande frågor:

- I samarbete med Jobbtorg söka upp ungdomar i åk 3 på gymnasiet som bor i familjer med långvarigt försörjningsstöd och bland annat ge vägledning för att söka arbete eller studier efter gymnasiet.
- I samarbete med Jobbtorg kontakta de som avslutas inom etableringsprogrammet, och som inte kommit ut i arbete, för att de direkt ska skrivas in på Jobbtorg.
- Samarbeta internt inom förvaltningen och externt med Jobbtorg och Arbetsmarknadsförvaltningen kring ensamstående kvinnor med barn som bor i Rågsved för att de ska bli självförsörjande. Bland annat kommer Stockholmsjobb att prövas.

Samverkan för bättre företagsklimat

Förvaltningen ska inom det som ligger på stadsdelsnämndens ansvar implementera Stockholms stads näringslivspolicy.

Verklighetslabbet på Stureby vård och omsorgsboende är en plattform för innovation. De möjligheter det innebär ska kommuniceras till det lokala näringslivet. I samverkan med företagen ska förvaltningen också fortsätta med det trygghetsfrämjande arbetet i Årsta partihallar som påbörjades under 2019.

Internationalisering och internationella relationer

Förvaltningen ska under året utveckla arbetet med att bevaka och tillvarata de möjligheter som erbjuds att delta i innovations- och samverkansprojekt som stärker den sociala såväl som den ekologiska hållbarheten som finansieras av EU:s fonder och program.

För att kommunicera med förvaltningens olika målgrupper är en viss del av

verksamhetsinformationen översatt till flera språk. På medborgarkontoret, i olika verksamheter och i förvaltningens reception finns information på flera språk.

Staden som arbetsgivare

Förvaltningen strävar mot att vara en attraktiv, jämställd och utvecklingsorienterad arbetsgivare med gott bemötande mellan medarbetare och mot brukare.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda medarbetare med ofrivillig deltidsanställning heltidsanställning.

Arbetet med att minska förvaltningens sjukfrånvaro är fortsatt högt prioriterat. Särskilt fokus läggs på korttidsfrånvaron och tidiga kontakter med företagshälsovården. Förvaltningen kommer fortsätta att utveckla och genomföra preventiva insatser på individ- och gruppnivå.

Under 2020 fortsätter arbetet med ett förbättrat systematiskt arbetsmiljöarbete, bland annat genom prioriterat stöd till chefer. Enheterna ska arbeta systematiskt med arbetsmiljön med hjälp av årsplanering. Inför och under 2020 inventeras och säkras att Enskede-Årsta-Vantörs chefer regelbundet går basutbildning i arbetsmiljö.

I kvinnodominerade sektorer tenderar chefer att ha fler direkt underställda än i mansdominerade sektorer, något som kan påverka verksamheten negativt och leda till ohälsa. Många av förvaltningens chefer har ett stort antal direkt underställda medarbetare. En väl fungerande lednings- och stödorganisation ger cheferna bättre förutsättningar att leda det systematiska kvalitetsarbetet.

Lokalförsörjning

Förvaltningen ska utveckla de prognos- och planeringsverktyg som används för att bedöma det långsiktiga behovet av lokaler i stadsdelsområdet kopplat till befolkningsutvecklingen för att säkerställa att förskoleutbyggnaden tillgodoser det behov som nyproduktion av bostäder genererar.

Förvaltningen bevakar att det byggs bostäder för äldre och för kvinnor och män med funktionsnedsättning och att offentliga verksamheter och miljöer är tillgängliga för alla, oavsett ålder eller funktionsförmåga. För att förbättra tillgängligheten i förvaltningens offentliga lokaler som tar emot besökare, kommer förvaltningen under verksamhetsåret att utreda förbättringsåtgärder.

Samverkan med utbildningsförvaltningen ska utökas för att bland annat möjliggöra inhyrning av verksamheter i skollokaler och samlokalisering vid nyproduktion. Lokalanvändningen ska bli mer flexibel och effektiv. Förvaltningen ska bidra till arbetet med att ta fram en stadsövergripande strategi för kulturlokaler och scener i staden.

Inköp

Förvaltningens upphandlings- och inköpsverksamhet ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö och klimat och social hållbarhet. Det ska göras genom att implementera ett nytt upphandlings- och avtalssystem samt införa stadens gemensamma processer och arbetssätt.

För att säkerställa effektivt användande av skattemedel ska förvaltningen under året fokusera på en tydligare avtalsförvaltning. Under året ska förvaltningen bland annat se över inköpsorganisationen och utbilda medarbetare i inköp och upphandling. Syftet är att öka

avtalstroheten för att på sikt minska kostnaderna.

Ett växande stadsdelsområde i en samhällsekonomi som avmattas ställer krav på stadsdelsnämndens verksamheter när det gäller effektivitet och fokus på kärnuppdragen. Därför anpassas organisationen för att kostnadseffektivt och med fortsatt hög kvalitet stärka vår interna samverkan med kopplingen mellan det förebyggande arbetet och socialtjänstens insatser. Verksamheterna förväntas fortsätta arbeta systematiskt med verksamhets- och kvalitetsutveckling utifrån kunskapsbaserade arbetssätt och metoder.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål bland annat genom ett aktivt arbete för att i samverkan med andra aktörer hjälpa nyanlända invånare att inkluderas i stadsdelsområdet. Det görs genom information och samhällsvägledning, där medborgarkontor och introduktionsförskolor är viktiga forum. Nämnden arbetar också förebyggande och uppsökande för att hjälpa invånare till en egen försörjning.

Nämndens trygghetsskapande arbete är viktiga bidrag till måluppfyllelsen. Lokalbefolkningens erfarenheter ska tas tillvara i utformningen av en trygg och säker stad. Samverkan internt inom staden och med externa aktörer ska utvecklas ytterligare för att öka tryggheten i stadsdelsområdet.

Nämndens förskolor bidrar till målet genom att ge alla barn en utbildning med hög pedagogisk kvalitet. Förskolegårdarna ska utformas så att de inbjuder såväl flickor som pojkar till fysisk aktivitet. Arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan fortsätter.

I kontakt med socialtjänsten ska den enskilde få en korrekt bedömning utan någon form av diskriminering. De kvinnor och män i stadsdelsområdet som utsätts för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck ska få hjälp och stöd. Förvaltningen ska motverka vräkningar, särskilt med fokus på barnfamiljer.

Äldre invånare får insatser efter aktuella behov. Det förebyggande arbetet på nämndens nio öppna mötesplatser bidrar till äldres självständighet och välbefinnande. Ökad fokus ska läggas på att bryta social isolering och ensamhet genom samverkan med föreningslivet. Möjligheten för äldre att flytta till ett anpassat boende ska förbättras genom utbyggnad av seniorbostäder med aktivitetscenter.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *I Enskede-Årsta-Vantör är kvinnor och män självförsörjande*.

Etablering av nyanlända

Arbetet med etablering av nyanlända sker i samverkan med flera aktörer, dels internt i staden och dels över avdelningsgränserna i förvaltningen. Under året ska förvaltningen samordna resurser för arbetet med samhällsvägledningen till nyanlända, service för medborgare och arbetet för unga som varken arbetar eller studerar. Samhällsvägledare och ungdomscoach

erbjuder samhällsvägledning för nyanlända, service och information till medborgare och vägledning för unga vuxna med frågor om studier och arbete. Arbetet sker bland annat på medborgarkontoret och stadsdelsområdets genomgångsbostäder.

- Under året ska samhällsvägledning för nyanlända inkludera information om bostadsfrågor.
- Nämndens introduktionsförskolor ska nå ut till fler nyanlända småbarnsföräldrar genom att utöka verksamheten till öppna förskolorna i Dalen och Östberga.

Vägen till arbete och egen försörjning

Förvaltningen ser ett ökat behov av arbetsmarknadsinsatser utifrån en svagare konjunktur, ökad arbetslöshet och minskat antalet subventionerade anställningar från Arbetsförmedlingen. Samtidigt har trenden mot ett minskat antal försörjningsstödstagare brutits den senare delen av 2019 och ersatts av en viss ökning. Bland annat har antalet hushåll som är nyanlända ökat kraftigt det senaste året. Ökningen av antalet bidragshushåll består främst av personer som står långt från arbetsmarknaden. Utifrån en svagare konjunktur och en förväntad ökad arbetslöshet är förvaltningens bedömning att antalet bidragshushåll kommer att fortsätta öka.

Den största gruppen som söker försörjningsstöd gör det på grund av arbetslöshet. Den gruppen utgör knappt hälften av de som söker försörjningsstöd. Dessa personer remitteras till Jobbtorg för att få stöd för att snabbt komma ut i arbetspraktik och/eller arbete. Av alla bidragstagare hittills under 2019 har cirka 80 procent haft försörjningsstöd i sju månader eller längre.

Personer som söker försörjningsstöd står i allt större omfattning långt från arbetsmarknaden och har komplexa problem såsom psykisk ohälsa och missbruk. För att en egen försörjning på sikt ska vara möjlig behöver de ofta arbetsförberedande insatser. Det kan till exempel vara kartläggning av arbetsförmågan och arbetsträning i och med att steget till Jobbtorg, Stockholmsjobb och OSA (offentligt skyddat arbetet) kan vara för stort. Socialsekreterarnas roll behöver vara mer samverkande och samordnande än tidigare, både internt och externt.

För att förebygga kommande behov av försörjningsstöd ska förvaltningen:

- Söka upp ungdomar i åk 3 på gymnasiet som bor i familjer med långvarigt försörjningsstöd i samarbetet med jobbtorg. Ungdomarna ska få information om vad det innebär att föräldrarna inte längre har försörjningsplikt. De ska också erbjudas vägledning för att kunna söka arbete eller studier efter gymnasiet.
- Kartlägga eventuella andra grupper som aktivt kan sökas upp för att förebygga kommande behov av försörjningsstöd.
- Samarbeta med Jobbtorg för att personer som avslutat etableringsprogrammet men inte kommit ut i arbete direkt ska skrivas in på Jobbtorg.

För att introducera flickor och pojkar till arbetslivet ska förvaltningen:

- Erbjudna flickor och pojkar mellan 15-19 år feriejobb.

För att öka tillgängligheten till förvaltningens försörjningsstöd ska förvaltningen:

- Se över möjligheten med ökad närvaro av socialsekreterare i receptionen i samband med ansökningsperioden för att underlätta ifyllandet av blanketter och för att svara på allmänna frågor om ansökan om försörjningsstöd.

- Informera jobbcoacherna på Jobbtorg om regler och ansökningsförfarande för försörjningsstöd.

Samverkan

För att utveckla stödet till personer som står långt från arbetsmarknaden ska förvaltningen:

- Kartlägga arbetsförmåga och arbetsträning genom intern samverkan mellan nämndens försörjningsstöd och den egna sysselsättningsverksamheten "Tur och retur", som komplement till övriga arbetsförberedande åtgärder.
- Utveckla samarbetet med FINSAM-team (finansiell samverkan) på Jobbtorg för att erbjuda brukare samordnat stöd i form av olika insatser, aktiviteter och stöd för personer som är sjukskrivna. Arbetet sker genom samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Jobbtorgen.
- Samarbeta med vårdcentraler kring sjukskrivningsgrad hos personer som har försörjningsstöd. Det görs för att göra möjligheten till Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsinsatser (till exempel anställningsstöd) tillgängliga för den enskilde.
- Arbeta med ett projekt kring samordnad individuell plan (SIP) i samarbete med Rågsveds vårdcentral. Syftet är att kartlägga och strukturera arbetet och insatserna kring enskilda personer.

Samarbete med universitet och högskolor

Samarbetet med olika lärosäten ska förstärkas. Det ska bidra till att utveckla verksamheterna och säkra framtida kompetensförsörjning genom att ta emot studenter i verksamheterna.

Under året ska förvaltningen:

- Erbjuder socionomstudenter verksamhetsförlagd utbildning (VFU), som en del av Stockholms stads handlingsplan för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndsbedömare. Förvaltningen har för avsikt att ta emot 16-20 socionomstudenter under året. De medarbetare som handleder studenterna ska få fortsatt stöd från förvaltningens VFU-samordnare.
- Om möjligt erbjuda socionomstudenter anställning efter avslutad praktik.
- Medverka i projekt "Pilot 2020" som syftar till att socionomstudenter tidigare än i dag ska få kontakt med arbetslivet. Projektet är ett samarbete mellan tre stadsdelsförvaltningar och Stockholms universitet.
- Utveckla samverkan mellan verksamhet och akademi genom att Stureby vård- och omsorgsboende utgör en akademisk nod.
- Utveckla kvaliteten i nämndens äldreomsorg genom att verksamheterna ska ta emot cirka 200 studenter. Legitimerad personal får goda förutsättningar att handleda studenter genom en anpassad pedagogisk handledarutbildning.
- Utveckla samarbetet med Karolinska Institutet med stöd av förvaltningens AKA (adjungerad klinisk adjunkt). Gemensamma workshops och handledarträffar på lärosätet ska anordnas för handledare i verksamheterna. Samtliga studenter från Karolinska Institutet kommer att erbjudas en gemensam introduktion som ska ge grundläggande kunskap om äldreomsorgens organisation, mål och värdegrund.

Innovation

För att förbättra uppföljningen och kartlägga arbetet inom försörjningsstödet har ett analysverktyg tagits fram. Genom analysverktyget går det att följa upp utbetalat

försörjningsstöd utifrån olika ändamål, målgrupper, försörjningshinder, med mera. Syftet är att göra bättre analyser av det arbete som görs och av behov hos målgrupperna.

Jämställdhet

För att utveckla stödet till kvinnor som står långt från arbetsmarknaden ska förvaltningen samarbeta med Jobbtorg och Arbetsmarknadsförvaltningen kring ensamstående kvinnor med barn i Rågsved. Syftet är att kvinnorna ska få arbete i form av Stockholmsjobb. Satsningen har också ett barnperspektiv genom att det leder till att barn lever i familjer där föräldern har ett arbete och egen försörjning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,3 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,8 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,3 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	44 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	800 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb		Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	250	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	800 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.1.1 Kvinnor och män i stadsdelsområdet är självförsörjande

Beskrivning

Med självförsörjande menas att kvinnor och män har en egen försörjning i form av lön eller annan ersättning.

Förväntat resultat

Kvinnor och män försörjer sig själva genom arbete eller annan ersättning.

Nyanlända etableras snabbt i samhället.

Flickor och pojkar introduceras i arbetslivet.

Kvinnor och män långt ifrån arbetslivet blir anställningsbara genom arbetsförberedande

insatser.

Studenter från olika lärosäten får en bra introduktion till arbete i nämndens verksamheter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Enskede-Årsta-Vantör är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i.*

Välskötta parker och grönområden

Under verksamhetsåret 2019 tog en ny entreprenör över ansvaret för drift och underhåll av stadsdelsområdets parker och grönområden.

För att få välskötta parker och grönområden ska förvaltningen under året:

- Följa upp entreprenörens arbete för att säkerställa att stadsdelsområdet är välskött och bidra till att det upplevs som tryggt av invånare och besökare.

Trygghet och samverkan

Förvaltningen ska ta tillvara lokalbefolkningens kunskap och erfarenhet av hur olika områden upplevs. Kommunikation med en bred målgrupp är viktig. Utgångspunkten är att de som bor och vistas i stadsdelsområdet är de som bäst kan bidra med synpunkter på den offentliga miljön.

Under året ska förvaltningen:

- Aktivt arbeta för att engagera invånare att använda sig av befintliga kanaler in till staden, så som tyck-till-tjänsten. Syftet är att drift, underhåll och investeringar ska planeras utifrån invånarnas upplevelser av stadsmiljön.
- Särskilt fokusera på att få fler synpunkter från äldre och personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningen ska under året arbeta för ökad trygghet genom så kallad ”platssamverkan”. Konceptet beskrivs under mål 2.1.

Förvaltningen ska ta fram lokala lägesbilder och orsaksanalyser till otrygghet i samverkan med lokala brottsförebyggande råd, polisen, de kommunala fastighetsbolagen, utbildningsförvaltningen, trafikkontoret och lokala näringsidkare. Medarbetares och invånares upplevelser och statistikunderlag ska ingå.

Förvaltningens trygghetsskapande arbete ska utvecklas under året genom att:

- Följa upp handlingsplanen som är kopplad till Stockholms stads övergripande samverkansöverenskommelse med polisen.
- Genomföra trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder. Det är av stor vikt att analyser görs som kan visa orsakssamband och bidra till att de åtgärder som vidtas möter behoven.
- Implementera Stockholms stads Trygghetsprogram och Säkerhetsprogram som styrdokument för det trygghetsskapande arbetet.
- Säkerställa att föreningsbidrag inte delas ut till föreningar med koppling till våldsbejakande extremism. Det görs utifrån Stockholms stads riktlinjer för föreningsbidrag och lokaluthyrning.
- Initiera och driva platssamverkan i stadsdelsområdets utsatta områden, i nuläget Rågsved och Östberga. Arbetet sker i samarbete med trafikkontoret, Sisab, Svenska bostäder, utbildningsförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, polisen, näringsliv och i dialog med medborgare och civilsamhällesorganisationer. Konceptet platssamverkan beskrivs under mål 2.1.

Handlingsplan för våldsbejakande extremism

Handlingsplanen för våldsbejakande extremism ska revideras i tertialrapport 1. I samband med det uppdateras lägesbilden avseende våldsbejakande extremism under ledning av stadens samordnare. Handlingsplanen omfattar förebyggande arbete, förhindrande arbete, föreningsbidrag och upplåtande av lokaler samt kompetenshöjande insatser.

Under 2020 ska förvaltningen bland annat fortsätta med att utbilda alla medarbetare genom en webbaserad grundutbildning om våldsbejakande extremism och fördjupningsutbildningar för medarbetare inom socialtjänsten. Syftet är att öka förmågan att upptäcka och agera vid misstankar om att personer eller händelser kan kopplas till våldsbejakande extremism.

Förvaltningen ska ha fortsatt beredskap för att ta emot barn som återvänder från krigsdrabbade områden.

De kommande stadsövergripande riktlinjerna för att säkerställa att föreningsbidrag och lokaler inte ges till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer ska implementeras.

Informationssäkerhet

Förvaltningen har ett ansvar för att information som hanteras inom den egna verksamheten skyddas och hanteras på ett säkert sätt. Hantering av personuppgifter regleras i GDPR och brottsdatalagen.

Förvaltningen ska under 2020:

- Påbörja arbetet med ett ledningssystem för informationssäkerhet.
- Ta fram och förankra rutiner och informationen i enlighet med lagen (2018:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (som bygger på NIS-direktivet). Lagen ställer krav på säkerhet i samhällsviktiga nätverk och informationssystem.
- Inventera förvaltningens informationsklassning.

- Påbörja klassning av informationssystem.
- Implementera brottsdatalagen (2018:1177) i berörda verksamheter. Brottsdatalagen gäller när socialtjänsten hanterar personuppgifter för att verkställa straffrättsliga påföljder som beslutats av allmän domstol.
- Ta fram och förankra rutiner och information i enlighet med brottsdatalagen.

Innovation

Förvaltningen ska under verksamhetsåret i samverkan med Trafikkontoret fortsätta utveckla de digitala verktygen Driftportalen och Synpunktsportalen. Verktygen ska underlätta för stadsdelsområdets invånare och besökare att lämna synpunkter som ska användas i förbättringsarbetet.

Jämställdhet

Flickors och kvinnors möjligheter att vistas i det offentliga rummet ska inte begränsas av att de känner sig otrygga. För att öka jämställdheten i den offentliga miljön ska förvaltningen under året:

- Genomföra trygghetsvandringar med fokus på flickors och kvinnors upplevelser av ett område. Trygghetsvandringarna syftar till att identifiera områden och genomföra fysiska åtgärder där det finns behov för att öka flickors och kvinnors trygghet i den offentliga miljön.
- Jämställdhetsperspektivet ska beaktas i alla förvaltningens tjänsteutlåtanden.

Barnrättsperspektivet

Parker och grönområden fyller en viktig funktion för barnen i stadsdelsområdet. I takt med att staden växer ökar konkurrensen om ytor. Såväl omfattning som kvalitet och innehåll är viktiga. Förvaltningen ska under året:

- Beakta barns perspektiv vid utveckling av parker och grönområden. Det är särskilt viktigt i detaljplaneärenden där ytor som används av barn föreslås för exploatering.
- Göra en analys av barnrättsperspektivet i förvaltningens tjänsteutlåtanden.
- Utveckla parklekarna genom att uppmuntra till samarbete med barn- och ungdomsverksamheter som kan bedriva kompletterande verksamhet som är öppen för alla barn.
- Utveckla parklekarnas pedagogiska och kulturella innehåll.

Föräldrar kan både möjliggöra och begränsa barns möjlighet att röra på sig. Därför är det viktigt att parker och grönområden upplevs trygga även för föräldrarna, så att de inte undviker att spendera tid med sina barn där.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen ska kontinuerligt arbeta med att förbättra tillgängligheten i den offentliga inom- och utomhusmiljön. Den inventering som genomfördes av byggnader i parklekarna, fritidsgårdar och öppna förskolor ska användas som grund för tillgänglighetshöjande åtgärder som också omfattar vägen till byggnaderna. Förvaltningen ska gå vidare med att inventera tillgänglighet i parklekarnas utemiljöer under året. Utöver det ska åtgärder som syftar till att öka naturreservatens tillgänglighet genomföras under året.

Tillgänglighetsaspekten ska beaktas i förvaltningens tjänsteutlåtanden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	77 %	77 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	90 %	Fastställs 2020	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	88 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31
 Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.1 Enskede-Årsta-Vantör är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i

Beskrivning

Målet avgränsas till de områden nämnden kan påverka.

Med trygg menas att flickor och pojkar, kvinnor och män upplever att de kan vistas obehindrat i de offentliga miljöerna.

Med säker menas att risker är identifierade och tas omhand.

Med välskött avses en stadsdel där offentliga miljöer underhålls, de ska vara fria från klotter, skadegörelse och nedskräpning.

Förväntat resultat

Kvinnor och män upplever sig mer trygga i stadsdelsområdet.

Risker för oönskade händelser minskar genom att de identifieras och hanteras inom förvaltningens verksamheter.

Kvinnor och män är mer nöjda med underhållet av de offentliga miljöerna.

Förvaltningen har ett utvecklat arbete för att förebygga utanförskap och kriminalitet. (?)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska fortsätta sitt samarbete mellan skola och socialtjänst med våldsprevention utifrån programmet mentorer i våldsprevention, MVP.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska genomföra en webbutbildning om våldsbejakande extremism för relevant personal inom förvaltningens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska genomföra trygghetsinventeringar som ska användas som underlag i ansökningar om trygghetsmedel.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska ingå ny samverkansöverenskommelse med lokalpolisen.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska implementera stadens rutin för att säkerställa att föreningsbidrag inte beviljas eller lokaler lånas/ hyrs ut till aktörer som stödjer eller är involverade i våldsbejakande extremism.	2020-01-30	2020-12-31
Förvaltningen ska inventera tillgängligheten på stadsdelsområdets parklekars utemiljöer och ta fram en handlingsplan utifrån resultatet	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska ta fram en åtgärdsplan och vidta åtgärder för att förbättra tillgängligheten inomhus i parklekar, fritidsgårdar, förskolor och öppna förskolor. Möjligheten att ta sig fram till byggnaden ingår i handlingsplanen som ska utgå från en inventering som gjordes under 2019. Vidtagna åtgärder redovisas i tertiärrapporter och bokslut.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Flickor och pojkar utvecklas och lär i stadsdelsområdets förskolor och öppna förskolor*.

Etablering av nyanlända

För att fler barn ska skrivas in i förskolan ska samverkan stärkas med de öppna förskolor som har ett särskilt uppdrag som introduktionsförskolor. Uppdraget innebär bland annat att informera vårdnadshavare om hur man skriver in sitt barn i förskolan.

För att nå målet ska förvaltningen:

- Öka föräldrarnas intresse för förskolan genom information i nämndens öppna förskolor.
- Öka inskrivningsgraden i förskolan genom samverkan mellan introduktionsförskolorna och näraliggande förskolor.
- Använda introduktionsförskolorna som ett verktyg för en snabbare etablering av nyanlända. Introduktionsförskolorna ska samverka med studie- och yrkesvägledare, samhällsvägledare och civilsamhället för att erbjuda fler kontaktytor mellan etablerade och nyanlända invånare.

Samverkan

Förvaltningen ska inleda ett samarbete mellan de öppna förskolorna och bibliotek i stadsdelsområdet för att stärka föräldrarnas förståelse av språkstärkande aktiviteter och underlätta för dem att låna barnlitteratur via t.ex. boklådor.

Trygghet

Förvaltningen har en handlingsplan för barn som misstänks fara illa, den så kallade "Rosa

pärmen”. Syftet är att personal ska upptäcka barn som far illa, att de ska veta hur de ska agera vid oro för att barn far illa, känna till anmälningsskyldigheten och hur en orosanmälan tas om hand. Handlingsplanen reviderades 2019.

För att nå målen ska förvaltningen:

- Införa den reviderade handlingsplanen – Rosa pärmen – på alla nämndens förskolor och öppna förskolor.
- Stärka samverkan mellan förskolorna och socialtjänsten. Det ska göras genom uppföljning av rutinerna som finns i Rosa Pärmen samt hantering av eventuella avvikelser. Gemensamma mötesplatser för personal i förskolan och socialtjänsten ska utvecklas, till exempel genom gemensamma kompetensutvecklingsinsatser och informationsutbyten på arbetsplatsträffar.
- Utveckla arbetet med att upptäcka barn som lever med missbrukande föräldrar. Det görs genom att implementera den handlingsplan som tagits fram inom projekt ”Nya vägar”. Projektet har genomförts i samverkan mellan tre förskoleenheter och socialtjänsten. Effekterna av projektet ska utvärderas för att se över möjligheten att sprida arbetet.
- Utveckla det våldsförebyggande arbete som bedrivits inom Snösätra förskoleenhet sedan 2017. Fokus under året ska vara att skapa relationer med vårdnadshavare och samtala om uppfostran. Arbetet ska spridas till enheterna i Rågsved och Hagsätra.
- Utvärdera det våldsförebyggande arbetet ovan.
- Följa upp arbetet i Östberga förskoleenhet utifrån den genomförda medborgardialogen om uppväxt fri från våld

Reviderad läroplan

Utbildningen i förskolan utgår från de nationella målen i läroplanen.

Genom medverkan i forsknings- och utvecklingsprogrammet Flerstämig undervisning i förskolan ska den reviderade läroplanen implementeras. Syftet är att utveckla undervisning i förskolan för att ge alla barn bästa möjliga förutsättningar till lärande. Medverkan i programmet ska också förtydliga och möjliggöra rektorers och förskollärares pedagogiska ledarskap. Under 2020 kommer fokus vara att undersöka hur undervisningen ger förutsättningar för barns utveckling och lärande.

Den reviderade läroplanen ska implementeras genom att:

- Främja alla barns språkutveckling genom att införa stöddokumentet; *Språk, kommunikation och flerspråkighet i fokus*
- De förskoleenheter som ligger i särskilt utsatta områden ska ha ett särskilt fokus på det språkutvecklande arbetet, med stöd av avdelning förskolas stödteam.
- Införa arbetssätt utifrån stöddokument om förskolans pedagogiska undervisningsmiljöer. Syftet är att skapa miljöer som erbjuder varierade aktiviteter och inspirerar och utmanar barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.
- Underlätta pedagogernas planerings- och uppföljningsarbete genom att införa planerings- och bedömningsmodulen i Skolplattformen.

- Ge vårdnadshavare tillgång till skolplattformen. Syftet är att underlätta kommunikationen mellan förskolan och vårdnadshavare samt ge vårdnadshavare möjlighet att följa sitt barns utveckling och lärande.

Stöd till barn i behov av särskilt stöd

Förskolans centrala stödteam består av specialpedagoger och språkpedagog. Under året ska teamet:

- Handleda förskolorna i arbetet med barn i behov av särskilt stöd, pedagogisk utveckling samt språkutvecklande arbete.
- Erbjudna utbildningar som stöd till förskolorna. Under 2020 ska bland annat, utbildningar i samtal med vårdnadshavare erbjudas. Syftet är att lägga grunden till ett bra samarbete med vårdnadshavare.
- Följa upp förskolornas arbete med barn i behov av särskilt stöd. Uppföljningen sker utifrån utvecklingsområden som kom fram vid en utvärdering som genomfördes under 2019.

Fysisk aktivitet

Förskolan ska ge barn möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva. Under 2020 ska:

- Förskolegårdarna ses över och utvecklas så att de bidrar till pedagogisk verksamhet och ökad rörelse. Vid översynen ska funktionsprogrammet för förskolegårdar användas. Programmet består av en checklista för att utveckla nya förskolegårdar som främjar barns förmåga att leka och röra på sig. Materialet kan också användas för att utvärdera befintliga gårdar.
- Varje förskola ta fram en strategi för daglig rörelse. Strategin ska ha ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att flickor och pojkar får ta del av daglig rörelse på lika villkor.
- Stadsdelens rektorer och biträdande rektorer ska ta del av en föreläsning om hälsofrämjande arbete i förskolan, kopplat till rörelse och kost. Föreläsare är en folkhälsovetare vid Region Stockholm.

Jämställdhet

Under 2019 har förskoleenheterna använt Skolinspektionens material, ”självvärdering av förskolans arbete med jämställdhet”. Förvaltningen ska följa upp resultaten och hur förskoleenheterna ska arbeta med sina utvecklingsområden. Jämställdhet är en viktig del av läroplanen och alla enheter ska systematiskt arbeta för en jämställd förskola.

För att bidra till ett jämställt föräldraskap ska förvaltningen:

- Erbjudna ”pappaöppet” på nämndens öppna förskolor vid särskilda tider för att sänka trösklar för pappor som tidigare inte besökt öppna förskolan.
- Samarbeta med organisationen MÅN för att tillhandahålla pappagrupper i de öppna förskolornas lokaler.

Barnrättsperspektivet

För att säkra barnrättsperspektivet inom nämndens förskoleverksamheter ska förvaltningen:

- Genomföra en föreläsning om barnkonventionen för alla medarbetare inom förskolan.
- Förvaltningens barnrättsamordnare ska besöka förskolors arbetsplatsträffar.
- Se över hur alla förskoleenheter ska få in arbetet med barnkonventionen utifrån att den blir lag.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

För att öka tillgängligheten i förskolan för barn med funktionsnedsättning ska förvaltningen:

- Följa upp och utvärdera förskolornas arbete med handlingsplaner och dokumentation för barn i behov av särskilt stöd. Förvaltningens stödteam ska löpande handleda förskollärare och barnskötare i deras arbete med barn i behov av särskilt stöd.
- Ta fram en åtgärdsplan för bättre tillgänglighet utifrån den inventering som genomfördes 2019. Under året ska tillgänglighetshöjande åtgärder vidtas i nämndens förskolor och öppna förskolor.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	32 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.1 Flickor och pojkar utvecklas och lär i stadsdelsområdets förskolor och öppna förskolor

Beskrivning

Med att utvecklas och lära inom förskolan menas att alla barn som deltar i förskola erbjuds en pedagogiskt stimulerande och trygg verksamhet som utgår från skollag och läroplan. Att utvecklas och lära inom öppna förskolan menas att alla barn och föräldrar som deltar erbjuds en stödjande och inspirerande miljö.

Förväntat resultat

Flickor och pojkar i stadsdelsområdets förskolor erbjuds en utbildning med hög pedagogisk kvalitet

Flickor och pojkar i förskolan erbjuds utbildning i en trygg och stimulerande miljö

Alla barns rättigheter och behov beaktas utifrån Barnkonventionen i förskolan. Traditionella könsroller motverkas.

Alla flickor och pojkar i förskolan har möjlighet till inflytande och delaktighet.

Flickor och pojkar erbjuds daglig fysisk aktivitet i nämndens förskolor.

Flickor och pojkar utvecklar förmågor till socialt samspel, lek, språk och skapande i nämndens öppna förskolor.

Flickor och pojkar som riskerar att fara illa uppmärksammas av förskolan och öppna förskolan och samarbetet med socialtjänsten fungerar väl.

Inskrivningsgraden ökar i förskolan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som svarar på Förskoleundersökningen	75 %		År
Förskolornas resultat på område "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" i kvalitetsindikatorn (WKL)	3		År
Förskolornas resultat på område "Pedagogisk miljö och material" i kvalitetsindikatorn (WKL)	3		År
Förskolornas resultat på området "Barns matematiska utveckling"	3		År
Förskolornas resultat på området "Naturvetenskap och teknik"	3		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Avdelning förskola medverkar i forskning- och utvecklingsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan (FundIF)	2020-01-01	2020-12-31
Föreläsning om barnkonventionen till all personal i förskolan	2020-01-01	2020-06-30
Föreläsning om barns hälsa för rektorer och biträdande rektorer i förskolan	2020-01-01	2020-06-30
Under verksamhetsåret ska förvaltningen inventera sex stycken förskolegårdar med hjälp av checklisten från funktionsprogrammet för förskolans utemiljöer.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålen *Flickor och pojkar, kvinnor och män i stadsdelsområdet får en handläggning av hög kvalitet* och genom nämndmålet *Flickor och pojkar, kvinnor och män i stadsdelsområdet med behov av stöd får insatser av hög kvalitet*.

Trygghet

Trenden är att fler personer, i huvudsak kvinnor, söker stöd för att de utsätts för våld i nära relation. För att ge utsatta personer stöd ska förvaltningen:

- Erbjuder skyddat boende för att bryta det akuta våldet.
- Erbjuder samtalsstöd för att bearbeta våldsutsattheten, och för att komma vidare till ett

eget självständigt boende, genom bland annat behandlingsassistenter och Relationsvåldscenter sydost (RVCS).

- Sprida arbetssättet inom det våldsförebyggande programmet VIP (Viktig intressant person), som är riktat till personer med funktionsnedsättning, till förvaltningens relationsvåldscentrum (RVC).
- Se över möjligheten att förstärka arbetet med våld i nära relation genom samarbete med andra stadsdelsförvaltningar.

För att förebygga och ge bättre stöd till personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck (vilket även omfattar tvångsäktenskap och könsstympning) ska förvaltningen:

- Fokusera på tidigt stöd till familjer där bedömningen är att det finns risk för hedersrelaterat våld och förtryck.
- Kompetensutveckla socialsekreterare genom att bland annat lära av varandra inom förvaltningen.
- Ge långsiktigt stöd till utsatta. Till exempel ska de som brutit kontakten med sin familj på grund av hedersrelaterat våld och förtryck få stöd att skapa ett nytt nätverk.

För att hjälpa personer att lämna en kriminell livsstil arbetar förvaltningen med sociala insatsgrupper (SIG). Förvaltningen ska under året se över organisationen kring SIG för att göra samordningsvinster.

Förebyggande arbete

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete omfattar information och stöd i olika stadier av vräkningsprocessen. Om en barnfamilj hotas av vräkning ska förvaltningens hyresrådgivare ge stöd. Om vräkning inte går att undvika är handläggare från förvaltningen med vid vräkningen för att ge information och erbjuda stöd.

För att nå målet ska förvaltningen:

- Göra den lokala handlingsplanen för vräkningsförebyggande arbete mer känd bland förvaltningens medarbetare.

Nämndens fältassistenter har en viktig roll i det förebyggande arbetet med barn, ungdomar och deras familjer. För att nå flickor och pojkar som uppvisar ett riskbeteende ska fältarbetet under året:

- Lägga mer fokus på att samarbeta med skolor och vårdnadshavare
- Särskilt beakta drogprevention och fokusera på att nå unga flickor, HBTQ-personer, flickor och pojkar med funktionsnedsättning och ensamkommande flickor och pojkar.

Det förebyggande arbetet riktat till föräldrar ska erbjuda socialt stöd, råd och information kring föräldraskapet. I det syftet ska förvaltningen under året:

- Fokusera på frågor som rör hedersrelaterat våld och förtryck i föräldrastödsprogrammen.
- Erbjuder föräldrarådgivning i Familjens hus i Högdalen. Barn 0-6 år och deras föräldrar erbjuds ett familjecentrerat stöd i en familjecentralsliknande verksamhet inom Familjens hus i nära samverkan med öppna förskolan, barnvårdscentral och barnmorskemottagning.

Det förebyggande arbetet har till uppgift att skapa förhållanden där ungas sociala förmågor utvecklas och möjliggöra en meningsfull fritid. För att nå detta ska förvaltningen arbeta med:

- Mentorer i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans (AT) i samarbete med utbildningsförvaltningen. Programmen är ett samarbete mellan socialtjänst, skola, fritidsverksamhet, polis och fältassistenter.
- Ett utökat antal planerade och strukturerade aktiviteter på alla öppna fritidsverksamheter. Unga ska erbjudas aktiviteter som de efterfrågar men också introduceras till nya aktiviteter.
- Att erbjuda unga möjligheten att skapa kultur i samverkan med kulturcoacher och Kulturförvaltningen inom nämndens öppna fritidsverksamheter.
- Att öka tillgängligheten till läxhjälp på fritidsgårdar i samarbete med civilsamhället.
- Att implementera styrdokumentet som tagits fram av socialnämnden och kommunstyrelsen för att minska risken att unga dras in i kriminalitet.

ANDT-programmet

Förvaltningen har prioriterat ett antal delmål inom stadens ANDT-program (alkohol, narkotika, droger och tobak). Utifrån prioriteringarna ska förvaltningen genomföra en rad aktiviteter för att nå målen. Aktiviteterna redovisas under nämndmålet *Flickor och pojkar, kvinnor och män i stadsdelsområdet med behov av stöd får insatser av hög kvalitet*.

Stadigvarande boende

Barnfamiljer som bor i osäkra boendeförhållanden remitteras till SHIS för en mer långsiktig boendesituation. (SHIS Bostäder är Stockholm stads bostadssociala resurs). Barnfamiljer som bor i någon av förvaltningens försöks- eller träningslägenheter får stöd av behandlingsassistenter, boendestödjare eller familjebehandlare.

Personer som är hemlösa och har missbruksproblem kan erbjudas boende i en försöks- eller träningslägenhet om de genomgår eller har genomgått en missbruksbehandling. Målet med insatserna är att personen ska bli drogfri och kvalificera sig för en annan boendeform eller på sikt ta över kontraktet på lägenheten.

Personer som är hemlösa och har ett aktivt missbruk kan remitteras till Bostad först, en insats i samarbete med socialförvaltningen, där de får boende och stöd i boendet.

För att möjliggöra en mer långsiktig bostadssituation ska förvaltningen:

- Initiera frågan om arbete/sysselsättning tidigt under missbruksbehandlingen för att minska risken för återfall i samband med glapp mellan missbruksbehandling och arbetsmarknadsinsatser.
- Utveckla ett mer individinriktat stöd till personer som bor i försöks- och träningslägenhet.
- Ge stöd till de som är hemlösa och bor i tillfälliga boenden med att söka boende på den ordinarie bostadsmarknaden, eller genom inneboende/andrahandsboende.

Samverkan

Brukare med komplexa behov behöver ofta insatser från fler avdelningar inom förvaltningen och i staden. Förvaltningen ska därför under året:

- Stärka kompetensen i varandras uppdrag genom att anordna gemensamma

utbildningar för handläggare inom olika verksamhetsområden. Det gäller till exempel områdena individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, funktionsnedsättning och äldreomsorg.

- Möjliggöra att personer kommer ut i öppna arbetsmarknaden genom att utveckla samverkan mellan nämndens verksamheter, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.
- Se över möjligheten att bilda ett särskilt team med medarbetare från förvaltningens båda avdelningar inom individ- och familjeomsorg för att handlägga gemensamma ärenden.
- Samverka med förskolor för att socialtjänsten ska få in orosanmälningar i ett tidigt skede.
- Förbättra stödet till barn som far illa genom att ge tydligare återkoppling till den som lämnat en orosanmälan till socialtjänsten. Den anmälare som så önskar ska få information om att en utredning inletts eller inte inletts.
- Barn som placeras utanför hemmet får skoltaxi alternativt stöd från mobila teamet för att möjliggöra fortsatt skolgång
- Fokusera på uppföljning av barnens skolresultat för att familjehemsplacerade flickor och pojkar ska få bättre livsförutsättningar.
- Utöka kompetensen inom det skolsociala stödteamet (SST) som riktar sig till elever i årskurs 4 - 9 med hög skolfrånvaro. Många elever som får stöd från SST har neuropsykiatriska diagnoser. Det finns behov av att utöka med den kompetensen i teamet.
- Bidra till en gemensam helhetssyn på flickors och pojkars utveckling och lärande genom en samverkansöverenskommelse med utbildningsförvaltningen. Syftet är bland annat att samordna olika insatser.
- För att öka brukarinflytandet i utvecklingsarbetet inom Individ och familjeomsorgen vuxna ska brukarorganisationer och verksamheter bjudas in till dialoger om det arbete som görs inom avdelningens verksamheter. Möjligheten att anställa medarbetare med egen erfarenhet inom verksamhetsområdet (Personlig Egnerfaren Resurs - Peer support) ska ses över.

Innovation och verksamhetsutveckling

För att säkerställa att insatser ger avsedd effekt och att den enskilde får insatser utifrån aktuella behov ska förvaltningen:

- Se över organiseringen av socialsekreterare inom utredningsenheten, Individ- och familjeomsorg barn och unga, för att eventuellt bilda en insatsgrupp. Om gruppen bildas ska den följa upp insatser barn för att säkerställa att intern och extern vård ger önskad effekt.
- Intensifiera arbetet med individuella bedömningar och göra besluten mer tillgängliga för den enskilde inom områdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Syftet är att öka rättssäkerhet i handläggningen.
- Upprätta rutiner, arbetssätt och metoder som stöd för att anpassa beslutslängden efter den enskildes situation inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Brukaren blir på detta sätt mer delaktig.
- Använda det strukturerade bedömningsinstrumentet iRiSk i barnavårdsutredningar för att barn som lever med våld i sin familj ska få sin situation uppmärksammas och

- bekräftad. Det ska leda till att insatserna i högre grad anpassas efter barnets situation.
- Säkra tillgången på jourhem genom att undersöka förutsättningarna för att starta egen jourhemsverksamhet, eventuellt i samverkan med annan förvaltning. Personer som anmäler att de vill adoptera barn ska även få frågan om de kan tänka sig att vara jour- eller familjehem.
 - Utveckla och modernisera familjehemsvården utifrån en förändrad behovsbild. Förvaltningen ska via resursteamet arbeta för att tillgodose behovet av familjehem på deltid, för att fler barn ska kunna bo hemma del av tiden. (Resursteamet är en stadsgemensam verksamhet med uppgift att tillgodose behovet av familjehem).
 - Sprida kunskapen om arbete och metoder kring personer med samlarproblematik genom ”samlarteamet” inom nämndens socialpsykiatri. Samlarteamet ska tillsammans med landstingets psykiatri medverka i en ny forskningsstudie på Karolinska institutet.

För att öka kvaliteten i nämndens verksamheter ska förvaltningen utveckla användandet av digitala hjälpmedel. Under året ska:

- Verksamheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri ska kartlägga vilka digitala hjälpmedel som finns på marknaden i förhållande till vilka hjälpmedel som finns idag i verksamheterna. Utifrån kartläggningen ska förvaltningen bjuda in till fokusgrupper med brukare för att utreda vilken typ av digitala hjälpmedel som är lämpliga för målgrupperna.
- Verksamheterna inom funktionsnedsättning ska samarbeta med verklighetslabbet på Stureby vård och omsorgsboende i syfte att öka kunskapsutbyte som i sin tur ökar digitaliseringstakten.

Jämställdhet

För att nå målet med lika goda resultat för flickor och pojkar, kvinnor och män ska:

- Ungdomsmottagningen nå ut till fler pojkar genom att besöka fritidsgårdarna. Syftet är att pojkar ska få ta del av mottagningens hälsoförebyggande arbete och lära sig ta ett större ansvar i parrelationer. I dag är det övervägande flickor som besöker ungdomsmottagningen.
- Daglig verksamhet LSS arbeta med den ojämställdhet mellan kvinnor och män som kommit fram i en tidigare jämställdhetsanalys. Under 2020 ska verksamheten arbeta efter en handlingsplan så att kvinnor och män tillförsäkras mål, förutsättningar för målluppfyllelse, samt korrekt dokumentation av arbetet utifrån målen baserat på behov och oberoende av kön.

Barnrättsperspektivet

För att säkerställa barnperspektivet och för att samordna handläggningen av ärenden ska förvaltningen arbeta med:

- Ett enhets- och avdelningsövergripande team som ska kartlägga hur barnets bästa ska beaktas i aktuella/återkommande ärenden inom individ- och familjeomsorg. Samordnade individuella planer (SIP) ska vara ett arbetsverktyg.
- Familjehemsvården ska utgå från barnets perspektiv i högre utsträckning och barnets behov vid umgänge med de biologiska föräldrarna.
- Stöd till barn i familjer med missbruk och psykisk ohälsa individuellt, främst genom

Individ och familjeomsorgen barn och ungas öppenvård.

- Erbjud barn i familjer med missbruk och psykisk ohälsa gruppverksamhet på Ersta vändpunkt och gruppsamtal i samarbete med Farsta stadsdelsförvaltning.
- Missbruksvårdens öppenvård, Öppenvård sydost, ska starta samtalsgrupper med föräldrar som har barn under 18 år.
- Handläggare inom missbruksvården ska särskilt lyfta barnens situation under inledning, utredning och under behandling i kontakt med missbrukande föräldrar.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

För att öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning ska förvaltningen under året:

- Ta fram ett arbetssätt för att säkerställa att utredningar och beslut är lättlästa för att underlätta för den enskilde att förstå bedömning och beslut.
- Undersöka möjligheten att flytta till en mer tillgänglig lokal för den öppna mötesplatsen Flotten.
- Baserat på genomförd tillgänglighetskartläggning av öppna fritidsverksamheternas lokaler upprätta en åtgärdsplan och genomföra prioriterade åtgärder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	84 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	84 %	84 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	öka	År
 Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	80 %	År
 Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	35 %	26 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	46 %	42 %	Tertial
 Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas		Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	45 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	93 %	90 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %	78 %	År
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	80 %	80 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	56 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	62 %	62 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	89 %	92 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	91 %	91 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	91 %	fastställs 2020	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbarverksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att öka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30
 Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31

	Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31
	Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31
	Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.1 Flickor och pojkar, kvinnor och män i stadsdelsområdet får en handläggning av hög kvalitet

Beskrivning

Målet avser de individer som är föremål för handläggning inom socialtjänsten. Med handläggning avses bedömning av individens behov samt beslutsfattande. (Handläggning omfattar förhandsbedömning, utredning, beslutsfattande och uppföljning.) Handläggningen följer gällande lagar, riktlinjer och andra styrdokument. Med hög kvalitet avses användandet av kunskapsbaserade metoder och gott bemötande.

Förväntat resultat

Individens behov är korrekt bedömt utan påverkan av någon form av diskriminering. Flickor och pojkar, kvinnor och män är i hög grad delaktiga i handläggningen och deras inställning samt behov beaktas vid beslutsfattande. Särskilt flickor och pojkar hålls informerade under handläggningens gång. Individen har kunskap om relevanta insatser, dess syfte och mål. Flickor och pojkar, kvinnor och män är nöjda med bemötandet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Flickor och pojkar upplever delaktighet och inflytande i mötet med socialsekreterare och behandlare	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Individ och familjeomsorg barn och unga ska implementera den nya rutinen kring arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck	2020-01-01	2020-12-31
Vidareutveckla dialogen med brukare kring utvecklingsfrågor inom Social omsorg vuxna	2019-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.2 Flickor och pojkar, kvinnor och män i stadsdelsområdet med behov av stöd får insatser av hög kvalitet.

Beskrivning

Med stöd avses det bistånd individen beviljats eller övriga stödjande insatser som nämnden erbjuder.

Med hög kvalitet avses att insatser som ges har stöd av forskning eller kunskapsbaserad erfarenhet och att insatser ges inom ramen för lagar, riktlinjer och andra styrdokument.

Förväntat resultat

Insatser leder till önskat resultat.

Lika goda resultat uppnås för flickor och pojkar, kvinnor och män.

Individen är i möjligaste mån delaktig i hur insatsen utförs.

Flickor och pojkar, kvinnor och män är nöjda med bemötandet.

Fritidsgårdar och parklekar utgår från flickors och pojkars behov och är fria från fördomar och beteenden som har sin grund i stereotypa föreställningar om kön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel flickor/kvinnor, pojkar/män som fullföljer SIG enligt planering	10 %		År
Andel pojkar av totalt antal besökare på ungdomsmottagning	17 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En föreläsning om alkohol anordnas under de hälsoveckor som planeras inom Förebyggande verksamheten för äldre.	2020-01-01	2020-12-31
Erbjuda gruppsamtal för att stärka barn som lever i familjer med missbruk. Genomförs i samarbete med Farsta stadsdelsförvaltning.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen kommer att bjuda in till fokusgrupper för brukare med funktionsnedsättning för att utreda vilken typ av digitala hjälpmedel som är lämpliga för målgrupperna.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningens öppna mötesplats Flotten kommer att undersöka möjligheten att flytta till en mer tillgänglig lokal.	2020-01-01	2020-12-31
Implementering av stadens ANDT-program 2018-2021	2020-01-01	2020-12-31
Information till föräldrar om ANDT ska spridas via öppna förskolan och i förvaltningens samverkan med skolor. Bland annat ska utbildningsmaterialet "Koll på cannabis" användas	2020-01-01	2020-12-31
Kollegial observation kommer att implementeras i verksamheter inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri för att strukturerat arbeta med bemötandefrågor.	2020-01-01	2020-12-31
Missbruksvårdens öppenvård, Öppenvård sydost, ska under året starta samtalsgrupper med föräldrar som har barn under 18 år.	2020-01-01	2020-12-31
Tre enheter inom förskolan har i samarbete med socialtjänsten arbetat i ett projekt som syftar till att upptäcka barn som lever med missbrukande föräldrar. Under året ska en handlingsplan, som tagits fram inom projektet, implementeras. Effekterna av projektet ska också utvärderas för att se över möjligheten att sprida arbetet till fler enheter.	2020-01-01	2020-12-31
Undersöka möjligheterna att anställa en Personligt Egenerfaren Resurs (Peer-support) inom missbruksvården, för utveckling av verksamheten med brukarens behov i fokus.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Äldre kvinnor och män i stadsdelsområdet får en handläggning av hög kvalitet* och genom nämndmålet *Äldre kvinnor och män i stadsdelsområdet får insatser av hög kvalitet*.

Trygghet

Nämndens äldreomsorg kännetecknas av god kvalitet, värdigt bemötande, valfrihet och tillgänglighet, vilket möjliggör en hög livskvalitet för den enskilde.

För att nå målen ska förvaltningen:

- Intensifiera individuppföljningar inom hemtjänst för att säkerställa att den enskilde får insatser utifrån aktuellt behov. Uppdraget kommer att förtydligas för arbetsgruppen som arbetar med uppföljningarna och rapporteringsmodellen kommer att revideras.
- Arbeta för att den enskildes inflytande över sina beviljade insatser ökar. Det görs genom att öka antalet så kallade rambeslut där den enskilde bland annat ges möjlighet att påverka när och hur insatser utförs.
- Se över den information som överlämnas till den enskilde när denne söker bistånd. Det ska bli lättare att förstå vilka insatser som finns inom äldreomsorgen och vilka valmöjligheter som finns efter ett biståndsbeslut.
- Utredda möjligheten till att använda den så kallade Östersundsmodellen, där legitimerad arbetsterapeut kommer att anställas för att säkerställa bedömning utifrån aktuellt behov.
- Ge fortsatt stöd till de brukare som har störst behov efter hemgång från slutenvården genom Tryggt mottagande i hemmet. Tidigare resultat har visat att självständigheten och känslan av trygghet ökade för den enskilde efter insatser från teamet.
- Driva utvecklingen mot smarta lås hos personer i ordinärt boende. Det innebär en ökad trygghet genom att hemtjänstpersonalen kan komma in till brukare med hjälp av smarta nycklar.
- Öka tryggheten för personer med demenssjukdom genom demensteamet inom hemtjänst och servicehus. Metoden stjärnmärkt demensvård kommer att användas av alla verksamheter för att säkra demenskompetensen.
- Utveckla arbetet med bemötandefrågor, utifrån 2019 års analys av inkomna klagomål och synpunkter. För detta krävs ett systematiskt värdegrundsarbete med stöd av framtaget stadsövergripande stödmaterial.
- Utredda hemtjänstens arbetssätt för att få en tydligare organisationsstruktur. Syftet är att förbättra kontinuiteten för den enskilde och höja kvaliteten.

Förebyggande arbete

Aktiviteterna på förvaltningens nio öppna mötesplatser och två aktivitetscenter på seniorboenden ger goda förutsättningar för ett förebyggande hälsoarbete. Ökad fokus kommer att vara att bryta social isolering och ensamhet genom aktiv samverkan med idéburna organisationer och civilsamhället.

För att nå målen ska förvaltningen:

- Lansera projekt Kom-i-balans i syfte att arbeta förebyggande och rehabiliterande med fallprevention. Det görs i samverkan med primärvårdsrehab och hemtjänstenheterna.
- Anordna riktade insatser för särskilt utsatta grupper så som personer med psykisk ohälsa och missbruk, bland annat en föreläsning om alkohol under hälsoveckorna. (i enlighet med ANDT-programmet).
- Utveckla ett gemensamt informationsmaterial för hur verksamheterna erbjuder utevistelse till de boende och möjligheter till social gemenskap i nämndens vård- och omsorgsboenden.
- Möjliggöra för seniorer i stadsdelsområdet att kunna äta gemensamt med andra i en trevlig miljö samt bryta social isolering och ensamhet genom satsningen ”seniorrabatterad restaurang”.
- Arbeta med ”matlyftet” inom äldreomsorgen. Matlyftet syftar till att lyfta måltidsupplevelsen, motverka ofrivillig ensamhet och sprida goda exempel på hur måltidsupplevelsen kan förbättras för äldre. Aktiviteter som hittills genomförts inom satsningen har gett goda resultat.
- Bjud in brukare till brukarråd i nämndens särskilda boenden för att få mer kunskap om hur äldres måltidssituationer kan förbättras.

Samverkan

För att utveckla den interna och externa samverkan inom äldreomsorgen ska förvaltningen:

- Erbjud försäljning av matlådor till hemtjänsten i Farsta samt mat till Postiljonens vård- och omsorgsboende genom nämndens kostenhet.
- Samverka kring nattsjuksköterskeinsatser med Finskt äldrecentrum, Gamlebo och Sättra vård- och omsorgsboende för att säkerställa att resurser används optimalt.
- Utredda möjligheter till regional samverkan mellan nämndens förebyggande verksamhet, Skarpnäck och Farsta stadsdelsförvaltningar när det gäller gemensamma utflykter och aktiviteter för seniorer.
- Utredda möjligheten till samverkan kring uppdrag så som fixartjänst, heminstruktör och anhörigkonsulent.
- Samordna verksamheten ”tryggt mottagande i hemmet” med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar för att använda resurser effektivare.
- Genomföra regelbundna samverkansmöten med Region Stockholm på lokal- och förvaltningsnivå. Syftet är att utifrån överenskommelser säkerställa arbetssätt, metoder och roller mellan huvudmän i samverkan.
- Samverka med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar samt Sverigefinska föreningen för att erbjuda finskspråkiga äldre kvinnor och män social samvaro, fysiska och kulturella aktiviteter.
- Samverka med universitet och högskolor för att främja innovation och verksamhetsutveckling genom att Stureby vård- och omsorgsboende är en av stadens

tre akademiska noder.

Jämställdhet

Äldreomsorgen ska granska skillnader mellan kvinnor och män i de kvalitetsmätningar som görs i samband med individuppföljningar. Omotiverade skillnader ska lyftas i äldreomsorgens ledningsgrupp i samband med tertialrapport 2, för eventuella prioriteringar.

Barnrättsperspektivet

Äldreomsorgen ska säkra att barnets perspektiv beaktas i ärenden där det finns barn i hushållet. Det görs genom att ett nytt arbetssätt införs där handläggaren kontaktar beställarenhetens barnrättsombud som vägleder i utredningen, i samråd med förvaltningens barnrättssamordnare.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Förebyggande verksamheten kommer att utbilda medborgare i att göra inköp digitalt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	66 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	57 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	77 %	År
 Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	82 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	85 %	Tas fram av nämnd	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	92 %	92 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.1 Äldre kvinnor och män i stadsdelsområdet får en handläggning av hög kvalitet

Beskrivning

Målet avgränsas till de personer som ansöker om stöd från äldreomsorgen. Med hög kvalitet avses att handläggningen följer gällande lagar, riktlinjer och andra styrdokument samt använder kunskapsbaserade metoder.

Förväntat resultat

Individens behov är korrekt bedömt utan påverkan av någon form av diskriminering. Kvinnor och män är i hög grad delaktiga i handläggningen och deras behov beaktas vid beslutsfattande.

Kvinnor och män är nöjda med bemötandet.

Kvinnor och män får biståndsbeslut utifrån sina föränderliga behov

Nämndmål:

1.5.2 Äldre kvinnor och män i stadsdelsområdet får insatser av hög kvalitet

Beskrivning

Målet avgränsas till de personer som beviljats stöd från stadsdelsnämnden eller tar del av nämndens öppna verksamheter.

Med insatser avses det bistånd individen beviljats eller övriga stödjande insatser som nämnden erbjuder.

Med hög kvalitet avses att insatser som ges har stöd av forskning eller kunskapsbaserad erfarenhet. Insatser ges inom ramen för lagar, riktlinjer och andra styrdokument.

Förväntat resultat

Insatser leder till önskat resultat.

Lika goda resultat uppnås för kvinnor och män.

Individen är delaktig och känner sig trygg i hur insatsen utförs.

Kvinnor och män är nöjda med bemötandet.

Kvinnor och män i nämndens särskilda boenden har en trevlig måltidsituation.

Äldre personer i stadsdelsområdet har möjlighet att komma utomhus

Äldre personer i stadsdelsområdet får möjlighet till gemenskap med andra.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förebyggande verksamheten kommer att utbilda medborgare i att göra inköp digitalt	2020-01-01	2020-12-31
Föreläsning om alkohol anordnas under hälsoveckorna inom Förebyggande verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31
Utredningen av hemtjänstens arbetssätt kommer under året att resultera i tydligare organisationsstruktur och uppdragsfördelning.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att bland annat utveckla platssamverkan som innebär att förvaltningen, invånare, lokala företag och andra berörda aktörer tar ett gemensamt ansvar för att förbättra en plats som upplevs som otrygg. Kommunikationen med det lokala näringslivet ska förbättras. Nämnden bidrar också till målet genom att säkerställa att det finns särskilda bostäder och lokaler som motsvarar de behov som finns i stadsdelsområdet.

Nämndens bidrar också till ett stadsdelsområde där det är lätt att gå och cykla genom att bland annat asfaltera gång- och cykelvägar som ökar tillgängligheten. Kultur och fritidsaktiviteter uppmuntras genom bland annat föreningsbidrag och olika verksamheter i Östberga kulturhus. Förvaltningen bidrar till ekologisk hållbarhet genom att bland annat utveckla och stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdets parker och stärka den biologiska mångfalden i naturreservaten. Nämndens förskolor arbetar aktivt för att minska den matens negativa miljöpåverkan.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Enskede-Årsta-Vantör har ett bra företagsklimat och fler företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet.*

Stadens näringslivspolicy

Enligt stadens näringslivspolicy ska förvaltningen framförallt fokusera på att drift och underhåll av stadens offentliga miljöer bidrar till att företag trivs i stadsdelsområdet. För att främja det lokala näringslivet är det viktigt att stadsmiljön i anslutning till centrum och andra platser där företag finns är rena och upplevs som trygga.

Förvaltningen ska under året utveckla arbetet med platssamverkan. Platssamverkan är ett koncept som innebär att staden, tillsammans med invånare, lokala företag och andra berörda aktörer tar ett gemensamt ansvar för att förbättra en plats som upplevs som otrygg.

För att nå målen ska förvaltningen under året:

- Identifiera områden med trygghetsproblem där det kan vara lämpligt att införa platssamverkan
- Initiera platssamverkansprojekt i de identifierade områdena.

- Verklighetslabbet är en plattform för innovation inom Stureby vård- omsorgsboende. Förvaltningen ska informera det lokala näringslivet om möjligheterna till samverkan med verklighetslabbet.
- Bevaka att lokaler för arbetsplatser prioriteras i planremisser.

Gång- och cykelvägar och övrig infrastruktur ska hålla en hög standard oavsett årstid, för att säkerställa framkomlighet för både anställda och kunder. Detta kräver ett gott samarbete med samtliga aktörer som ansvarar för offentliga miljöer, både inom staden och med privata fastighetsägare.

Under verksamhetsåret ska förvaltningen:

- Samverka med företagarrådet för att hitta arbetssätt för att förtydliga och förenkla kommunikationen mellan företag och staden. Målet är att företagen snabbt ska få kontakt med rätt förvaltning eller bolag enligt principen ”rätt väg in”.

Nämndmål:

2.1.1 Enskede Årsta Vantör har ett bra företagsklimat och fler företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet

Beskrivning

Ett bra företagsklimat innebär att förvaltningen är stödjande i kontakten med såväl små som stora företag så att fler arbetsplatser etableras i söderort.

Förväntat resultat

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde är ett attraktivt stadsdelsområde för etableringen av nya företag genom det goda samarbete som finns mellan förvaltningen, det lokala näringslivet och Stockholm business region.

Företagare vet var de ska vända sig i kontakter med förvaltningen.

Det väl utvecklade samarbete förvaltningen har med det lokala näringslivet ger medborgare möjlighet att arbeta som egenföretagare genom livet

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Bostäder och lokaler i stadsdelsområdet är anpassade till människors skiftande behov.*

Socialt hållbar stad

Stadsutvecklingen ska bidra till att utjämna orättvisor och sociala skillnader och förvaltningen ska i detta arbete vara en drivande part för att åstadkomma detta i planeringsprocesser. Bland annat handlar det om att inom planarbeten identifiera viktiga platser för lokalbefolkningen och områden där större investeringar kan göra största möjliga nytta i arbetet med att utjämna socioekonomiska skillnader inom staden.

För att nå målen ska förvaltningen under året:

- Verka för att exploatering bidrar till ökade kvalitéer i stadsdelsområdet, både som remissinstans för plansamråd såväl som i den direkta kontakten med Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret i större stadsutvecklingsprojekt.
- Bevaka att parker och andra grönområden bevaras och vidareutvecklas, för att säkerställa god tillgång till dessa platser för möten och rekreation i den framtida staden.
- Utveckla befintliga planeringsverktyg för att säkra tillgången till lokaler. Med lokaler avses bland annat förskolor, äldreboenden, LSS- boenden och parklekar.
- Skapa goda förutsättningar för invånare och besökare att motionera och genomföra sociala aktiviteter i den offentliga miljön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	24	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål:

2.2.1 Bostäder och lokaler i stadsdelsområdet är anpassade till människors skiftande behov

Beskrivning

Med bostäder menas främst särskilda boenden för olika grupper. I viss mån avses även bostäder i det vanliga bostadsbeståndet, utifrån att nämnden är remissinstans i detaljplaner och i andra sammanhang.

Med lokaler avses lokaler för nämndens olika verksamheter. Indirekt avses också föreningslokaler och anläggningar för idrott, utifrån nämndens möjligheter att påverka andra förvaltningar och bolag.

Förväntat resultat

Det finns särskilda bostäder och lokaler i stadsdelsområdet som motsvarar behovet.

Nämndens förskolor och parklekar har utomhusmiljöer som främjar barns utveckling och fysisk aktivitet.

Nämndens lokaler eller inhyrda lokaler är i så hög grad som möjligt tillgängliga för personer med olika typer av funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vidareutveckla planeringsverktyg för lokalförsörjning.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Det är lätt att gå, cykla och åka kollektivt i stadsdelsområdet*.

Minskad klimatpåverkan

Utsläpp från transportsektorn har negativ påverkan på både miljön och människors hälsa. För att minska den negativa påverkan på klimatet är det viktigt att fler människor går, cyklar och

reser kollektivt.

För att nå målen ska förvaltningen under året:

- Fortsätta arbetet med förvaltningens asfalteringsplan för gång- och cykelvägar för att öka tillgängligheten
- Förlägga möten, konferenser och utbildningar i närheten av hållplatser för kollektivtrafik.
- Hitta innovativa lösningar för att ställa om från bilresor i tjänsten till mer hållbara alternativ.

Samverkan

För uppnå målet är det viktigt att ha en nära och väl fungerande samverkan med Trafikkontoret, som ansvarar för de gång- och cykelvägar som ligger utanför de områden som förvaltningen ansvarar för.

För att nå målen ska förvaltningen under året:

- Utveckla samverkan med Trafikkontoret för att säkerställa att stadens gång- och cykelvägar håller en jämnt hög kvalitet, utifrån ny organisation.

Jämställdhet

Enligt Landstingets resvaneundersökning från 2018 går fler kvinnor än män och fler män än kvinnor kör bil för att förflytta sig mellan målpunkter. Goda möjligheter att gå- och cykla inom stadsdelsområdet främjar en jämställd mobilitet för besökare och boende och förvaltningen ska därför verka för att detta prioriteras.

Barnrättsperspektivet

Studier påvisar att barn sitter stilla under stora delar av dagen, och det är därför viktigt att planeringen av förskolor uppmuntrar föräldrar att gå och cykla med sina barn för att främja aktivitet och rörelse. Denna fysiska aktivitet gynnar både barn och vuxna som berörs.

För att nå målen ska förvaltningen

- Underlätta för boende och besökare att gå, cykla och resa kollektivt till förvaltningens parker och förskolor.

Nämndmål:

2.3.1 Det är lätt att gå, cykla och åka kollektivt i stadsdelsområdet

Beskrivning

Med ”att gå” avses att ta sig fram till fots, inklusive att ta sig fram med till exempel rullstol, rullator eller barnvagn. Med ”åka kollektivt” avses buss och spårtrafik.

Förväntat resultat

Möjligheten att gå och cykla i stadsdelsområdet förbättras för alla, oavsett funktionsförmåga. Möjligheten att enkelt ta sig fram till kollektivtrafiken ska förbättras för alla, oavsett funktionsförmåga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska utvärdera användandet av el-cyklar i förhållande till bilanvändningen i tjänsten.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Flickor och pojkar, kvinnor och män i Enskede-Årsta-Vantör har en meningsfull fritid och tillgång till kulturupplevelser.*

Kultur

Östberga kulturhus är ett allaktivitetshus som rymmer flera olika öppna verksamheter som bibliotek, öppen förskoleverksamhet, fritidsgård och är en mötesplats för äldre. Huset ska fungera som en mötesplats för boende i Östberga och bidra till en trygg och inkluderande miljö i området som uppmuntrar kreativa och innovativa samarbeten.

Förvaltningen ska under året utreda förutsättningarna för en kulturpark i Snösätra i samråd med kulturnämnden och exploateringsnämnden.

Samverkan

- Förvaltningen ska följa arbetet med Stockholms stads nya riktlinjer för föreningsbidrag vid behov revidera nämndens rutiner.
- Förvaltningen ska anordna en föreningsdag för att erbjuda ett tillfälle till samverkan för föreningar och allmänhet. Föreningsdagen genomförs i samarbete med idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen.
- Under året ska förvaltningen arbeta för att fler flickor och pojkar från prioriterade grupper nås av informationen om sommarkolloverksamheten och delta i dessa.
- Förvaltningens öppna fritidsverksamheter ska under året arbeta för att erbjuda unga kulturupplevelser i samverkan med kulturcoacher och Kulturförvaltningen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ska i samråd med kulturnämnden och exploateringsnämnden utreda förutsättningarna för en kulturpark i Snösätra.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottor, exempelvis bastuflottor och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31
 Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.1 Flickor och pojkar, kvinnor och män i Enskede Årsta Vantör har en meningsfull fritid och tillgång till kulturupplevelser

Beskrivning

Med meningsfull fritid avses att ha tillgång till ett varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som alla kan delta i utifrån sina förutsättningar.

Med stöd avses det utbud av kultur- och fritidsaktiviteter förvaltningen erbjuder men även utdelning av föreningsbidrag, (hänvisning till andra stödgivare, informations spridning samt ökad samverkan med andra stadsdelar.?)

Förväntat resultat

Förvaltningens har ett utvecklat samarbete med civilsamhället.

Det ideella engagemanget i föreningslivet uppmuntras med förutsägbara villkor som är lika för alla.

Fler flickor och pojkar från socioekonomiskt svaga grupper samt flickor och pojkar med funktionsnedsättning deltar i sommarkolloverksamheten.

I hanteringen av föreningsbidrag tas särskild hänsyn till tillgänglighetsaspekten.

Tillgången till kulturupplevelser ska öka för stadsdelsområdets flickor och pojkar.

Kultur inom de öppna fritidsverksamheterna ska öka.

Ytor för lek och spontanidrott är öppna och tillgängliga året runt och anpassade för att passa alla flickor och pojkar, kvinnor och män.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Enskede-Årsta-Vantör är ett ekologiskt hållbart stadsdelsområde* och genom nämndmålet *Stadsdelsområdet har en hälsosam miljö för flickor och pojkar, kvinnor och män att bo och vistas i.*

Stadens miljöprogram 2020-2023 är vägledande och ligger till grund för förvaltningens arbete

med att klimatanpassa verksamheterna och skapa hållbara lösningar. Energieffektiviseringar genomförs och stadens plan för ett giftfritt Stockholm fortsätter att implementeras i nämndens verksamheter. Parker och grönområden ska anpassas till nya klimatförutsättningar och bidra till en mångfald av ekosystemtjänster. Förvaltningen ska arbeta för att uppnå de globala målen i Agenda 2030.

Agenda 2030

Arbetet med Agenda 2030 som bland annat omfattar bland annat hållbar energi, bekämpa klimatförändringarna, ekosystem och biologisk mångfald samt hållbara städer och samhällen, genomsyrar verksamheten.

För att nå målen ska förvaltningen under året:

- Fortsätta arbetet med Grönare Stockholm, som syftar till att stärka stadens grönområden, med särskild fokus på ytterstaden.
- Skapa goda förutsättningar för stadsodlingar på olika platser i stadsmiljön.
- Utveckla och stärka stadsdelsområdets parkers ekologiska värden.
- Säkerställa att parker och andra grönområden är väl rustade för extremt klimat, till exempel skyfall eller torka.
- Särskilt arbeta för att stärka den biologiska mångfalden i naturreservaten.
- Planera för att främja och utveckla ekosystemtjänster i stadsmiljön.

Minskad klimatpåverkan genom maten

Under 2020 ska alla förskolor mäta matsvinnet specifika veckor (två veckor vid fyra tillfällen under året). Förskolorna ska också börja använda ett material om matsvinn som tagits fram av förvaltningen. Materialet kan användas för att mäta matsvinnet tillsammans med barnen. Det ska också användas för att informera medarbetare om mätningarna.

Förvaltningen kommer fortsätta arbeta för att maten som serveras på förskolorna ska ha en låg klimatpåverkan. Det mäts genom så kallade koldioxidekvivalenter som är ett mått på utsläpp av växthusgaser och dess påverkan på global uppvärmning. Koldioxidekvivalenter på förskolans gemensamma matsedel ska mätas och som högst uppnå 0,5 kg Co₂ per måltid. Stadens mål för 2020 är 1,7 kgCO₂ per kilo livsmedel och förskolans matsedel ligger på cirka 1,5 kg Co₂ per kilo livsmedel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarbetsbedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	70 %	70 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	55 %	55 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,9	1,9 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,24 GWh	1945 GWh	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	310 st	5 000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.1 Enskede-Årsta-Vantör är ett ekologiskt hållbart stadsdelsområde

Beskrivning

Målet avgränsas till det nämnden kan påverka, dvs de egna verksamheterna och det ansvar nämnden har för offentliga miljöer (dvs i stort sett allt utom gator, trottoarer, torg och privat mark).

Med ”ekologiskt hållbart” avses att människor lever på ett sätt som inte äventyrar naturens funktioner.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter sorterar och återvinner avfall, använder mindre plast och minskar utsläppen från transporter. Energi användningen minskar i förhållande till verksamhetens omfattning. Medarbetare väljer andra transportsätt än bil och flyg när de reser i tjänsten. Stadsdelsområdets grön- och vattenområden bevaras och utvecklas.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel koldioxidekvivalenter (kg CO ₂ e) på den gemensamma lunchmatsedel i förskolan.	0,5 kg CO ₂ e		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla förskolor ska under 2020 mäta matsvinnet två gånger per termin. Mätningen sker under en tvåveckorsperiod.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska anordna en tävling för att tillvarata medarbetarnas idéer och förslag om miljöförbättringar inom stadsdelens verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska implementera stadens miljöprogram 2020-2023 samt klimathandlingsplan 2020-2023.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska, utifrån stadens miljöprogram 2020-2023 och klimathandlingsplan 2020-2023, formulera en miljö- och klimathandlingsplan för verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31
Sortera ut matavfall inom äldreomsorgen och LSS-verksamhet och socialpsykiatri samt fritidsgårdar och parklekar.	2020-01-01	2020-12-31
Vid behov av inköp eller avyttring av möbler och inventarier ska Stocket (Stockholms stads delningstjänst för inventarier och möbler) alltid kontaktas.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.2 Stadsdelsområdet har en hälsosam miljö för flickor och pojkar, kvinnor och män att bo och vistas i

Beskrivning

Målet avgränsas till de miljöfaktorer nämnden kan påverka genom sina verksamheter. Med "hälsosam miljö" menas en miljö som inte har en negativ påverkan på människors hälsa.

Förväntat resultat

Maten i nämndens verksamheter är god och näringsrik och till stor del ekologisk och vegetarisk.

Ute- och inomhusmiljön i nämndens verksamheter är giftfri.

Stadsdelsområdets invånare har nära till naturupplevelser.

Parker och grönområden är i större utsträckning tillgängliga för alla invånare oberoende av funktionsvariation.

Parker och grönområden är bättre rustade för pågående klimatförändringar.

Nämndens verksamheter är väl anpassade för att klara av värmeböljor och annat extremt väder.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska genomföra åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden (t.ex. omklassa fler ytor för blomsterängar, låta fallna träd ligga kvar)	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska säkerställa att Stockholms stads miljö- och klimatkrav finns med i upphandlingar som genomförs.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål genom att arbeta för god kvalitet inom givna ekonomiska ramar. Nämnden bidrar också till målet genom att vara en attraktiv arbetsgivare. Medarbetare får kontinuerlig kompetensutveckling och det systematiska arbetsmiljöarbetet innebär bland annat att stadens personalpolicy regelbundet lyfts på arbetsplatsträffar. Under 2020 ska chefernas arbetsmiljö lyftas särskilt.

För att skapa förutsättningar för intern samverkan med brukaren i fokus ska förvaltningen införa en ny organisationsstruktur. Den nya organisationen ska bidra till att socialtjänsten kan arbeta mer preventivt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Stadsdelsnämnden har en budget i balans*.

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2020 om 2 343,6 mnkr för driftverksamhet och 21,7 mnkr för investeringar. I jämförelse med tilldelad budgettram för 2019 ökar driftsbudgeten med 36,2 mnkr.

Under året kommer avläsningar och slutlig justering av budget att göras för de prestationsrelaterade verksamheterna förskola och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

För att förebygga osäkerheter kopplade till verksamheten under året samt en eventuell svängning i konjunkturen som kan komma att påverka till exempel ekonomiskt bistånd eller annan verksamhet, avsätts en reserv för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om de kommer att uppstå och till vilket belopp, totalt 9 mnkr.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1 Stadsdelsnämnden har en budget i balans

Beskrivning

- Förvaltningen följer under verksamhetsåret upp budget månadsvis med prognos på helårsutfall för en kontinuerlig uppdatering av ekonomin och verksamhetens utveckling. Ekonomin ska vara i balans med fokus på tilldelning av resurser för kärnverksamheterna. Åtgärder vidtas vid avvikelser.
- Förvaltningen upprättar under året tertialrapport 1 per 30 april, tertialrapport 2 per 31 augusti samt verksamhetsberättelse med bokslut per 31 december med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget.
- Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva och anpassade till målgruppernas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer.
- Investeringar ska präglas av kostnadsmedvetenhet för att garantera god hushållning av resurser. Prioriteringar sker utifrån de områden där behoven är störst med fokus på ett socialt och jämställt perspektiv.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 procent efter resultatöverföringar. Stadsdelsnämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 procent mellan tertialrapport 2 och bokslut.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Stadsdelsnämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom nämndmålet *Kvinnor och män som arbetar i nämndens verksamheter har en bra arbetssituation* och genom nämndmålet *Stadsdelsnämndens verksamheter är ändamålsenliga*.

Attraktiv arbetsgivareKompetensförsörjning

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning står inför stora utmaningar kommande år vad gäller försörjning av kompetent och engagerad personal. De största utmaningarna finns inom förskolan och socialtjänsten. För att möta utmaningarna ska ett antal åtgärder vidtas under 2020.

Förvaltningen har ett upparbetat samarbete med högskolorna kring VFU, verksamhetsförlagd utbildning för socionomstudenter. Det har visat sig ha god effekt då flera studenter väljer att arbeta kvar inom förvaltningen efter avslutade studier.

Kompetensförsörjningen inom förskolan ska underlättas genom stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare. Avdelning förskola ska under året särskilt fokusera på handlingsplanens delar om närvarande ledarskap, tydliggöra roller och ansvar samt att minska omfattningen på barnskötarens och förskollärares arbetsuppgifter som inte är direkt kopplade till kärnuppdraget.

Rektorer, biträdande rektorer, förskollärare, barnskötare och det specialpedagogiska stödteamet ska prioritera områden från handlingsplanen. Utifrån prioriteringarna ska en lokal handlingsplan för stadsdelsområdets förskolor tas fram.

Varje förskoleenhet ska planera för hur många studenter för verksamhetsförlagd utbildning som de kan ta emot under året och hur många handledare som behöver utbildas.

All tillsvidareanställd personal inom äldreomsorgen ska ha grundutbildning och tillräckliga kunskaper i det svenska språket och omsorg om personer med demenssjukdom. Förvaltningen ska ta del av äldreförvaltningens satsning på språklyftet. Grundutbildning i demenssjukdom ska erbjudas enligt förvaltningens särskilda rutin för att bibehålla så kallad stjärnmärkt demenskompetens i verksamheterna.

Arbetsätt för strukturerad chefsförsörjning, interna karriärvägar och ett ledarskapsprogram ska utarbetas inom äldreomsorgen. Karriärutvecklings- och kompetensmodellen för omsorgspersonal och legitimerad personal kommer att införas.

Heltid som norm

Förvaltningen fortsätter arbetet med att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda medarbetare med ofrivillig deltidsanställning heltidsanställning. Inom äldreomsorgen fortsätter det påbörjade projektet Heltid som Norm. Stadens schema- och bemanningssystem har upphandlats och äldreomsorgen kommer att samordna enheternas scheman vilket möjliggör fler heltidstjänster.

Kompetensutveckling

Kunskaperna om hedersrelaterat våld och förtryck ska bli höjas. Förvaltningen ska förankra en ny rutin mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck i alla verksamheter.

Genom medverkan i forskningsprogrammet Fundif får förskollärare och rektorer en kompetensutveckling i undervisning i förskolan samt det pedagogiska ledarskapet. Rektorerna genomför rektorutbildning och en högskoleutbildning. Alla medarbetare ska ta del av en föreläsning om barnkonventionen.

Stadsdelens rektorer, kockar samt ett antal barnskötare och förskollärare ta del av en

föreläsning om hälsofrämjande arbete i förskolan, kopplat till rörelse och kost.

Förvaltningen lämnar en ansökan till stadens kompetensutvecklingsansats, se bilaga 16 till verksamhetsplanen. Ansökan avser medel för kompetensutveckling för verksamheterna inom äldreomsorg i stjärnmärkt demensvård, 1 050 104 kr.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

En framgångsfaktor för väl fungerande verksamheter och ett långsiktigt hållbart arbetsliv är en god arbetsmiljö där medarbetare känner delaktighet, engagemang och trivsel. En god arbetsmiljö är avgörande för möjligheten att klara framtida kompetensförsörjning. Förvaltningen fortsätter den påbörjade satsningen med att utveckla arbetsmiljöarbetet. Arbetsmiljöfrågor ska vara en naturlig del av verksamheten och arbetet följs upp både förvaltningsövergripande och på enhetsnivå. Nya chefer och nya skyddsombud får basutbildning i arbetsmiljö. Förvaltningen ska utveckla arbetet med chefers och medarbetares organisatoriska och sociala arbetsmiljö som är en prioriterad fråga.

Arbetet för att förhindra ohälsa och olycksfall fortsätter med särskilt fokus på att öka medarbetares kunskaper om att förebygga och hantera hot- och våldssituationer. För att möjliggöra uppföljning och åtgärder ska alla incidenter av hot och våld mot personal registreras i IA.

Stadens personalpolicy ska regelbundet tas upp på arbetsplatsträffar som ett stöd i arbetet för en god arbetsmiljö. Arbetet mot diskriminering integreras som en naturlig del i det systematiska arbetsmiljöarbetet genom att alla enheter kontinuerligt undersöker verksamheten för att upptäcka eventuella risker eller hinder för lika rättigheter. Förvaltningen ska fortsätta arbeta mot kränkande särbehandling genom att alla medarbetare ska ha kunskap om gällande rutin. Rutinen ska tas upp i samband med arbetsplatsträffar minst en gång om året och är en del av informationen till nyanställda.

Ett exempel på hur förvaltningen arbetar med förbättrad arbetsmiljö är inom individ- och familjeomsorgen där medarbetarnas ska göras delaktiga i förbättringsarbetet utifrån stadens personalpolicy. Förbättringsförslagen ska arbetas fram av medarbetare utifrån tidigare genomförda workshops. Avdelningsmöten ska sedan användas för att gemensamt fatta beslut om åtgärder.

Inom ramen för handlingsplanen för en god arbetsmiljö för socialsekreterare och biståndshandläggare ska medarbetare erbjudas handledning för att stärkas i sin yrkesroll.

För att nå målet ska förvaltningen under året:

- Säkerställa att rutiner för anmälan och utredning av diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller repressalier är väl kända
- Arbeta förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för våld och hot samt säkerställa långsiktigt stöd till medarbetare som utsätts för hot och våld i sitt arbete
- Säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personal registreras i IA
- Säkerställa att alla chefer har god kunskap om rekryteringsprocessen och arbeta med kompetensbaserad rekrytering

Chefers arbetsmiljö

Under 2020 fortsätter arbetet med ett förbättrat systematiskt arbetsmiljöarbete, bland annat genom prioriterat stöd till chefer. Enheterna ska arbeta systematiskt med arbetsmiljön med

hjälp av årsplanering. Inför och under 2020 inventeras och säkras att Enskede-Årsta-Vantörs chefer regelbundet går basutbildning i arbetsmiljö.

I kvinnodominerade sektorer tenderar chefer att ha fler direkt underställda än i mansdominerade sektorer, något som kan påverka verksamheten negativt och leda till ohälsa. Många av förvaltningens chefer har ett stort antal direkt underställda medarbetare. En väl fungerande lednings- och stödorganisation ger cheferna bättre förutsättningar att leda det systematiska kvalitetsarbetet.

I syfte att skapa en bättre arbetsmiljö, sänka sjukfrånvaron och öka möjligheten för ett mer verksamhetsnära perspektiv avser Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning fortsätta arbetet med att utarbeta effektiva analyser och uppföljningsmetoder.

Under 2019 införde avdelning förskola en ny modell för uppföljning av förskoleenheterna. Modellen ska fortsätta samt utvärderas under 2020. Modellen bygger på ett strukturerat möte mellan avdelningschef, rektor, biträdande rektor och förvaltningens stödfunktioner. Syftet är att stärka de ekonomiska uppföljningarna med ytterligare perspektiv och öka prognossäkerheten.

Som stöd för enhetscheferna och för att förtydliga styrkedjan med uppdrag utifrån budget har Individ och familjeomsorgen vuxna utarbetat styrkort. Styrkortet omfattar enhetschefernas uppdrag med processkedjan mål-arbetsätt-uppföljning-resultat-analys-åtgärd. Några av processerna följs upp löpande tillsammans med avdelningschefen och några av processerna följs upp tillsammans i ledningsgruppen i samband med tertialrapporter.

Arbetet på enheterna kommer också att följas upp enhetsvis genom uppföljningsmöten tillsammans med avdelningschef och stödfunktioner i form av HR-konsult, controller och verksamhetsutvecklare.

Minskad sjukfrånvaro

Arbetet med att minska förvaltningens sjukfrånvaro är fortsatt högt prioriterat. Särskilt fokus läggs på korttidsfrånvaron och tidiga kontakter med företagshälsovården. Förvaltningen kommer fortsätta att utveckla och genomföra preventiva insatser på individ- och gruppnivå.

För att sänka sjukfrånvaron kommer förvaltningen att göra fördjupade analyser av sjukfrånvarostatistiken för att säkerställa att förebyggande och hälsofrämjande insatser riktas på rätt sätt till olika grupper av sjukskrivna medarbetare. Lättillgänglig sjukfrånvarostatistik ska utvecklas och tillhandahållas till cheferna i vilken de enkelt kan följa upp och analysera kort- och långtidssjukfrånvaron vid sin enhet och för verksamhetsområdet.

För att minska sjukfrånvaron ska förvaltningens HR-konsulter behövsanpassa stödet till avdelningar och enheter. Enheter med högst sjukfrånvaro ska prioriteras. Chefer i verksamheter med hög sjukfrånvaro ska få utbildning för att sätta in åtgärder.

Planerade förändringar i verksamheterna

Ny förvaltningsorganisation

Genom att föra samman avdelningarna Kultur, fritid och demokrati och Funktionsnedsättning och socialpsykiatri med socialtjänsten skapas förutsättningar att stärka den interna samverkan inom förvaltningen. Den nya organisationen ska underlätta för socialtjänsten att tidigt fånga upp behov och att arbeta preventivt för att på bästa sätt möta kommunfullmäktiges uppdrag för år 2020.

Organisationsförändringen innebär i korthet:

- Avdelningarna Individ och familjeomsorg barn och unga sammanfogas med delar av Kultur, fritid och demokrati inklusive Öppen förskola till en avdelning, Social omsorg barn och unga
- Avdelningen Individ och familjeomsorg vuxen sammanfogas med avdelningarna Funktionsnedsättning och socialpsykiatri samt delar av Kultur, fritid och demokrati i en ny gemensam avdelning, Social omsorg vuxen.

Den nya organisationen träder i kraft den 1 januari 2020.

Övriga planerade förändringar i verksamheterna

- Förvaltningen ska starta upp fyra nya boenden för personer med funktionsnedsättning under 2020 med 33 nya platser.
- Förvaltningen startar under året en ny verksamhet, Enheten för arbete, som ska lotsa personer till ett ordinarie arbete. Verksamheten vänder sig till brukare med insatsen sysselsättning enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), samt personer som står långt från arbetsmarknaden och får försörjningsstöd.
- Under året ska arbetet med en etappvis omstruktureringen av Enskededalens servicehus till seniorboende med aktivitetscenter påbörjas.
- Tre demensgruppboenden med vardera 8 lägenheter på Skedviken, Grangården och Smultronhemmet omstruktureras/avvecklas enligt Äldreboendeplan 2019.
- Årsta vård- och omsorgsboende kommer att rivas och nytt äldreboende ska byggas. Förvaltningen återkommer till nämnden med inriktnings- och genomförandeärende om nytt äldreboende under året.
- Tussmötesgårdens vård- och omsorgsboende kommer att utgöra en egen enhet med egen verksamhetsplan med anledning av pågående upphandling. Med anledning av ovanstående omstruktureringar finns risk för att övertalighet uppstår. Totalt berörs cirka 200 tillsvidareanställda medarbetare inom äldreomsorgen.
- Träfflokalen Valvet, för personer med missbruksproblem och psykisk ohälsa, avvecklas för att möjliggöra ökad satsning på kärnverksamhet inom missbruksområdet.

Digitalisering för verksamhetsutveckling

En viktig framgångsfaktor för att maximera nyttan av en ökad digitalisering i förvaltningens verksamheter är ett strategiskt stöd från förvaltningens stödfunktion Digitalt verksamhetsstöd. Digitalt verksamhetsstöd är också det operativa stödet i förvaltningen av lokala verksamhetssystem enligt stadens modell Fguide samt vid beställning av it, telefoni och datakommunikation.

Förvaltningen samarbetar och deltar i utredningar initierade av centrala förvaltningar och nämnder vad gäller förändrade arbetssätt i samband med nya digitala stöd, samt bevakar möjligheten att söka centrala resurser för investeringar i digital teknik.

Verklighetslabbet inom förvaltningens äldreomsorg är viktig för att utveckla smarta digitala lösningar som för verksamheter framåt. Ett exempel är Årsta hemtjänsts deltagande i projekt ”Smart låsteknik” som ska öka tryggheten för brukare och förbättra arbetsmiljön för personal i hemtjänsten på lång sikt.

Under 2020 fortsätter förvaltningen implementeringen av skolplattformen som ska leda till att förskolan i högre utsträckning kan kommunicera, planera och följa upp verksamheten både internt och i samverkan med vårdnadshavare.

Förvaltningens lokalenhet utvecklar användande av digitala verktyg i högre grad för att effektivisera processerna för lokalplanering bland annat genom digitalt kartverktyg DPmap.

Kvalitetskrav vid upphandling

Förvaltningen ska utarbeta ett informationsblad med tillhörande checklista som beställare och referensgruppsdeltagare ska utgå från vid varje ny upphandling. Syftet är att öka kunskapen säkerställa att krav på tillgänglighet beaktas och blir en naturlig del i vår strävan att genomföra hållbara offentliga upphandlingar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	81	82	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter .	2 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	Tas fram av nämnden	Tertial
 Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %	90%	År
 Andel upphandlingar där marknaddialog har genomförts	50 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	82	84	År
 Sjukfrånvaro	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,2 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31
 Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31
 SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.1 Stadsdelsnämndens verksamheter är ändamålsenliga

Beskrivning

Med "ändamålsenlig" avses att insatserna ger avsedd effekt.

Förväntat resultat

Verksamheterna är innovativa och tar del av nya arbetssätt. Digital teknik utvecklar verksamheterna för bättre kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet är väl utvecklat i alla verksamheter. Upphandlade verksamheter bidrar till hög kvalitet och måluppfyllelse. Fler verksamheter deltar i stadens kvalitetsutmärkelse. Föreningsbidrag bidrar till verksamhet i föreningar med demokratiska värderingar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska beakta barnrättsperspektivet i alla tjänsteutlåtanden där det är relevant under rubrik "Barnrättsperspektivet"	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska beakta funktionshinderperspektivet i alla tjänsteutlåtanden där det är relevant under rubrik "Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning"	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska förvaltningsetablera Nyckelskåp inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden enligt Fguide	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska genomföra en uppföljning av inköp av licenser till specialprogramvaror utifrån användning och behov i förhållande till ekonomisk kostnad.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska göra myndighetsbeslut mer tillgängliga och begripliga för de som berörs. Det görs genom att erbjuda handläggare ett verksamhetsövergripande utbildningspaket utifrån Klarspråk.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska informationsklassificera Nyckelskåp inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska ta fram en ledarskapsprofil för vilken grundläggande kompetens chefer inom förvaltningen ska ha.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska utarbeta ett informationsblad med tillhörande checklista som beställare och referensgruppsdeltagare ska utgå från vid varje ny upphandling.	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska utveckla processen för tillgänglig information och kommunikation i samverkan med nämndens funktionshinderråd.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.2 Kvinnor och män som arbetar i nämndens verksamheter har en bra arbetssituation

Beskrivning

Med "arbetssituation" avses såväl fysisk som organisatorisk och social arbetsmiljö. Begreppet omfattar bland annat delaktighet, rimlig arbetsbelastning, tid för återhämtning och kompetensutveckling. I begreppet ingår också ledarskap.

Förväntat resultat

Frisknärvaron ökar i alla nämndens verksamheter. Förvaltningen rekryterar nya medarbetare baserat på kompetens. Medarbetare erbjuds kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov. Medarbetare trivs och kan rekommendera andra att söka anställning i EÅV. Kvinnor och män som arbetar i nämndens verksamheter har lika goda utvecklingsmöjligheter. Personer med olika typer av funktionsnedsättning har goda möjligheter att arbeta i nämndens verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
För att underlätta uppföljning ska HR-enheten ta fram en rapport för månadsvis sjukfrånvarostatistik på avdelnings- och enhetsnivå	2020-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska genomföra en kompetensutbildningssatsning för att säkerställa att all fritidsgårdspersonal har likvärdig grundutbildning.	2019-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska ta fram förslag på en förvaltningsintern utvecklings- och karriärstrappa för socionomer, legitimerad omsorgspersonal och förskolepersonal.	2019-01-01	2020-12-31
Förvaltningen ska, i syfte att minska förvaltningens korttidsfrånvaro, genomföra riktade insatser till grupper med särskilt hög korttidsfrånvaro.	2019-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnden ska delta i en gemensam ramavtalsupphandling för så kallade insiktsutbildningar, det vill säga utbildningar för att öka kunskapen och medvetenheten om tillgänglighet ur ett funktionshinderperspektiv	2020-01-01	2020-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Uppföljning av ekonomi

På uppdrag av kommunstyrelsen följer och analyserar stadsledningskontoret nämndernas kostnads- och intäktsutveckling löpande under året. Uppföljningen syftar till att följa de olika verksamheternas resursanvändning och resultat, och utgår från den indelning i verksamhetsområden som framgår av stadens centrala krav. Indelningen ändrar inte principen att nämnden fritt kan omfördela sitt anslag inom nämnden.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Stadsdelsnämnderna är ålagda av kommunfullmäktige att redovisa budgeten per verksamhetsområde med utgångspunkt från stadens centrala krav. Redovisning ska ske enligt följande verksamhetsområden:

Budget per verksamhetsområde

Verksamhetsområden, mnkr	Kostnader	Intäkter	NettoVP 2020	VP 2019	VB 2018
Nämnd- och förvaltningsadministration	75,3	2,1	73,2	67,6	64,6
Individ- och familjeomsorg	329,6	54,9	274,7	264,9	262,5
varav barn och unga	204,8	39,3	165,5	156,4	153,7
varav vuxna	58,3	12,7	45,6	45,0	45,0
varav socialpsykiatri	66,6	2,9	63,7	63,5	63,8
Stadsmiljö drift	25,4	5,0	20,4	20,6	22,0
Stadsmiljö avskrivningar	14,1	0,0	14,1	9,9	9,3
Stadsmiljö ränta	1,2	0,0	1,2	0,6	1,1
Förskola	616,2	39,9	576,3	553,1	547,8
Äldreomsorg	844,8	97,0	747,8	748,6	767,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	507,4	83,3	424,1	414,4	425,5

Verksamhetsområden, mnkr	Kostnader	Intäkter	NettoVP 2020	VP 2019	VB 2018
Barn, kultur och fritid	45,5	4,5	41,0	53,3	58,0
Arbetsmarknadsåtgärder	34,2	11,0	23,2	25,5	28,7
Ekonomiskt bistånd	166,0	18,4	147,6	148,9	160,4
varav handläggning	42,6	5,3	37,3	38,0	44,1
Drift totalt	2 659,7	316,1	2 343,6	2 307,4	2 347,0
Investeringar					
Parkinvesteringar	18,7	0,0	18,7	18,7	40,6
Maskiner och inventarier	3,0	0,0	3,0	3,1	12,6
Investeringar totalt	21,7	0,0	21,7	21,8	53,2

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2020 om 2 343,6 mnkr för driftverksamhet och 21,7 mnkr för investeringar. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2019 ökar driftsbudgeten med 36,2 mnkr.

Under året kommer avläsningar och slutlig justering av budget att göras för de prestationsrelaterade verksamheterna förskola och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

För att förebygga osäkerheter kopplade till verksamheten under året samt en eventuell svängning i konjunkturen som kan komma att påverka till exempel ekonomiskt bistånd eller annan verksamhet, avsätts en reserv för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om de kommer att uppstå och till vilket belopp, totalt 9,0 mnkr.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Nämnd	2,2		2,2	2,2	
Administration	64,5	2,1	62,4	59,7	2,1
Medborgarkontoret	3,0		3,0		
Facklig tid	5,6		5,6	5,7	
Summa	75,3	2,1	73,2	67,6	2,1

Verksamhetsområdet budgeterar 73,2 mnkr, vilket är en ökning om 5,6 mnkr jämfört med föregående år. Den ökade budgeten beror främst på ökade hyreskostnader och löneökningar.

Budget- och uppföljningsansvar för förebyggande verksamhet medborgarkontor ligger i förvaltningens organisation under avdelningen *Social omsorg vuxna* (se organisations-skiss bilaga 2).

Kommunfullmäktige tilldelar ingen budget för nämnd- och förvaltningsadministration. För att avsätta den budgetramen har ett administrativt avdrag på 3,05 % gjorts från varje verksamhetsområdes nettobudget. Undantaget från avdrag är budget för personlig assistans enligt SFB (Socialförsäkringsbalken).

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Verksamhetsområdet budgeterar 274,7 mnkr vilket är en ökning med 9,8 mnkr jämfört med 2019.

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Barn och unga	204,8	39,3	165,5	156,4	37,0
Vuxna	58,3	12,7	45,6	45,0	10,5
Socialpsykiatri	66,6	2,9	63,7	63,5	2,9
Summa	329,6	54,9	274,7	264,9	50,4

Individ- och familjeomsorg för barn och ungdom

För individ- och familjeomsorg för barn och ungdom budgeteras 165,5 mnkr vilket är en ökning med 9,1 mnkr jämfört med 2019.

Till budgeten för individ- och familjeomsorg för barn och ungdom har 5,0 mnkr tillförts från anslaget för verksamhetsområde barn, kultur och fritid. Medlen är avsedda för förebyggande arbete, bland annat med ungdomsmottagning, föräldramottagning och sociala insatsgrupper. I budgeten för barn och unga ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 37 mnkr, på grund av förväntade intäkter från Migrationsverket med 18,2 mnkr (för ensamkommande flyktingbarn EKB), försäljning till andra stadsdelar 16,9 mnkr och hyresintäkter 1,9 mnkr.

Under oktober 2019 var totalt antal aktuella ärenden 862, varav 379 flickor och 483 pojkar. Det är en ökning med 13 procent jämfört med oktober 2018, då totalt antal ärenden var 761 (299 flickor och 462 pojkar).

Arbetet med förbättringsområden utifrån analysen av ekonomi och arbetssätt fortsätter under 2020. Förbättringsområden är bland annat uppföljning av avtal och kostnadsmedvetenhet.

Individ- och familjeomsorg för vuxna

För individ- och familjeomsorgen för vuxna budgeteras 45,6 mnkr, vilket är en ökning med 0,6 mnkr jämfört med föregående år. I budgeten för individ- och familjeomsorg för vuxna ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 10,5 mnkr (hyresintäkter 7,8 mnkr, försäljning till andra stadsdelar 2,7 mnkr).

Socialpsykiatri

För socialpsykiatri budgeteras 63,7 mnkr vilket är en ökning med 0,2 mnkr jämfört med 2019. I budgeten för socialpsykiatri ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 2,9 mnkr (hyresintäkter).

Kommunfullmäktige fastställer ersättningarna inom kundvals-systemet. Ersättningen till utförarna blir oförändrad 2020 i jämförelse med 2019. Utförarenheten i egen regi betalar 3,5 procent av sin interna försäljning för gemensam administration till avdelningens gemensamma budget.

I prisbilagan, bilaga 5, redovisas alla ersättningsnivåer inom socialpsykiatrin.

Stadsmiljöverksamhet

Drift, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Parkskötsel	20,5	5,0	15,5	16,1	5,0
Administration	4,9	0,0	4,9	4,5	0,0
Avskrivningar	14,1	0,0	14,1	9,9	0,0
Räntor	1,2	0,0	1,2	0,6	0,0
Summa	40,7	5,0	35,7	31,1	5,0

Verksamhetsområdet budgeterar 35,7 mnkr för driftskostnader. En minskning sker för parkdrift med 0,6 mnkr. Administrationen ökar med 0,4 mnkr och räntor och avskrivning ökar med 4,8 mnkr.

Trafiknämnden har beviljat Trafikkontoret medel för Grönare Stockholm, 5,0 mnkr av dessa medel har avsatts till parkleken Backen, 8,0 mnkr till parkleken Bandängen, 10,5 mnkr till parken Hagdalen, 2,0 mnkr till att plantera nya träd, 1,0 mnkr till perennplantering och 0,5 mnkr till stadsodling i vår stadsdel. Medlen ska användas för att göra parklekarna grönare samt mer tillgängliga för fler Stockholmare och förvaltningen ska utföra arbetet i samarbete med Trafikkontoret.

I enlighet med stadsledningskontorets anvisningar söks extra investeringsmedel för klimatinvesteringar och trygghetsinvesteringar samt medel för drift av naturreservat. Se vidare information under budgetjusteringar.

Stadsdelsnämnden har även sökt bidrag från Boverket för att utveckla utemiljön i utsatta områden och har för 2019 beviljats 2,0 mnkr för att utveckla Hagdalen under 2020.

Förskoleverksamhet

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Peng 80 %	440,2	39,9	400,3	385,7	
Peng - tillägg 3 %	16,5		16,5	15,9	
Verksamhetsstöd	33,4		33,4	26,3	
Lokaler	102,9		102,9	100,5	
Övergripande	17,9		17,9	25,7	
Öppna förskolan	5,4		5,4		
Summa	616,2	39,9	576,3	554,1	

För verksamhetsområdet budgeteras 576,3 mnkr exklusive förväntade budgetjusteringar för hög hyra, platsgaranti samt prestationsjusteringar. Den tilldelade budgetramen från kommunfullmäktige utgår från antalet barn som var inskrivna i förskolan per den 31:e mars 2019. Schablonen ökar med 0,9 procent jämfört med föregående år. Under året kommer avläsning och slutlig justering av budget att göras utifrån genomsnittligt antal inskrivna barn varje månad, från januari till december. Enligt prognosen blir genomsnittligt antal barn år 2020 detsamma som år 2019 och lägre än antal inskrivna barn den 31:e mars 2019. Det föranleder en mindre budgetram än tilldelade ram av kommunfullmäktige. Budgettillskott beräknas under året för höga hyror och för platsgarantin.

Budget- och uppföljningsansvar för förebyggande verksamhet öppen förskola ligger i förvaltningens organisation under avdelningen *Social omsorg barn och unga* (se *organisationsskiss bilaga 2*).

VP siffror i tabellen nedan visar antal inskrivna barn per 31:e mars föregående år.

Verksamhet (antal barn)	VP 2020	VP 2019
Förskola 1-3 år	1 576	1 461
Förskola 4-5 år	2 257	2 273
Pedagogisk omsorg 1-3 år		

Verksamhet (antal barn)	VP 2020	VP 2019
Pedagogisk omsorg 4-5 år		
Allmän förskola	2	
Totalt antal barn	3 835	3 734

Budgeten för kostnader för övergripande verksamhet minskar med 7,8 mnkr. Det beror på att budgeten 2019 för övergripande verksamhet inkluderade en reserv för att täcka eventuella underskott inom andra verksamheter.

Kommunfullmäktige har fastställt att minst 80 procent av schablonen ska gå ut som peng per inskrivet barn till förskoleenheterna. För att förstärka förskoleenheterna fördelar Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ytterligare 3 procent av schablonen till förskolorna på samma sätt som i budgeten för 2019. Resterande del av schablonen ska täcka kostnader för lokaler, övergripande administration samt verksamhetsstöd.

Övergripande administration omfattar förutom personalkostnader främst kostnader för IT, kostnader till serviceförvaltningen för central avgiftshantering, kontaktcenter samt löne- och fakturahantering samt utbildningar.

Personalkostnaderna för övergripande administration är oförändrad jämfört med år 2019.

IT-kostnaderna ökar med 0,6 mnkr jämfört med 2019. Ökningen beror bland annat på ökade kostnader för Skolplattformen.

Kostnaden för hyror inklusive hyrestillägg och lokaldrift ökar med 1,4 mnkr. Underhåll av lokaler samt avskrivningar och räntekostnader förväntas också öka, med 1,0 mnkr.

För övergripande verksamhetsstöd avsätts totalt 33,4 mnkr. Medlen fördelas så att resurser på bästa sätt ska möta barnens behov.

För barn i behov av särskilt stöd tilldelas medel utifrån individbaserade ansökningar från utförarna med 22,0 mnkr. Socioekonomiskt anslag med 3,0 mnkr fördelas utifrån geografiska områdens socioekonomiska förutsättningar. För specialavdelningen Delfinen avsätts 2,4 mnkr. För stödenheten avsätts 3,5 mnkr för fyra specialpedagoger samt en deltidstjänst språkpedagog. 2,4 mnkr tilldelas för barn i behov av särskilt stöd placerade i andra stadsdelsområden.

Enhet	Socioekonomiskt anslag (mnkr) 2019
Snösätra förskolor	0,8
Rågsved förskolor	0,7
Örby förskolor	0,3
Högdalens förskolor	0,3
Hagsätra förskolor	0,5
Blåsut - Dalens förskolor	0,2
Östberga	0,3
Summa	3,0

Barnomsorg på obekvämtid hanteras sedan hösten 2018 enbart av utbildningsförvaltningen. Med hänsyn till ovannämnda budgeteras inget för barnomsorg på obekvämtid 2020.

Äldreomsorg

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Vård och omsorg, varav:	854,9	183,8	671,1	674,7	158,4
Vård och omsorgsboende	505,0	135,8	369,2	372,2	
Öppen hemtjänst	224,8	18,5	206,3	204,6	
Servicehus	107,5	28,8	78,7	76,8	
Dagverksamhet	11,5	0,7	10,8	14,4	
Biståndsenheten	29,4		29,4	29,4	
Övergripande	41,4	2,4	39,0	36,4	2,8
Gemensamt	8,3		8,3	8,1	
Summa	934,0	186,2	747,8	748,6	161,2

Verksamhetsområdet budgeteras 747,8 mnkr. Kostnadsramen minskar med 0,7 mnkr och intäktskravet ökar med 0,1 mnkr, vilket ger en nettominskning med 0,8 mnkr jämfört med 2019. Budgeten inkluderar prisuppräknningar, höjning av peng för vård och omsorgsboende, hemtjänst samt lokalpeng för privata utförare. Enligt befolkningsprognosen minskar antalet personer i de äldsta åldersgrupperna där behovet av vård och omsorg är som störst. Därmed är en volymminskning som motsvarar cirka 2,1 procent av anslaget medräknat i äldreomsorgens kostnadsanslag.

Nämnden söker medel för fortsatt verksamhet på två aktivitetscentra i anslutning till seniorboende i Rågsved och Enskede. Där kommer det att erbjudas sociala aktiviteter, gemensamma måltider och fysisk aktivitet samt utvecklas andra aktiviteter tillsammans med de boende. Nämnden söker även medel för fortsatt satsning på arbetssättet "Tryggt mottagande i hemmet".

Nämnden söker medel för tomgångshyror för Årsta vård- och omsorgsboende. Boendet ska tömmas på grund av att stadens fastighetsbolag Micasas planerar att riva fastigheten år 2020/2021. Nämnden söker även medel för tomgångshyror för Enskededalens servicehus. Servicehuset ska omstruktureras till seniorboende, vilket beräknas ske under flera år.

Volym

Generellt beräknas en minskning av volymerna inom äldreomsorgen jämfört med 2019. I tabellen nedan visas beställarenhetens budgeterade volymer för de största verksamheterna 2020, utfall för september 2019 samt budgeterade volymer för 2019.

Verksamhet	VP 2020	Sept. 2019	varav kvinnor	varav män	VP 2019
Vård och omsorgsboende, helårspersoner	486	506	345	161	504
Öppen hemtjänst:					
Dagtimmar / månad	39 108	41 675	29 114	12 561	39 508
Nattbesök / månad	3 597	3 759	2 744	1 015	4 006

Verksamhet	VP 2020	Sept. 2019	varav kvinnor	varav män	VP 2019
Larmkunder / månad	1 398	1 359	951	408	1 398
Servicehus:					
Helårspersoner	195	213	133	80	200
Timmar / månad	12 349	13 476	8 809	4 667	14 839
Dagvård, antal dagar/månad	751	705	496	209	1 125

Under 2020 beräknas antalet insatser i vård- och omsorgsboende minska med 20 helårsplatser i jämförelse med september 2019. Det innebär i genomsnitt 486 beviljade platser per månad. Antalet beviljade dagar per månad inom dagverksamheter beräknas till 751 år 2020.

Antalet beviljade helårsplatser i servicehus beräknas till 195, vilket är en minskning med 18 jämfört med september 2019.

Beräkning av budgeten för hemtjänst i ordinärt boende utgår från 91,4 procent utförda hemtjänsttimmar. Snittet utförda timmar per månad beräknas minska med 8,9 procent givet befolkningsprognosen för 2020. För 2020 prognostiseras att cirka 1 290 personer kommer att ha hemtjänst med i genomsnitt 30,2 timmar i månaden.

Priser

Ersättningarna till utförarna utgår enligt priserna i kommunfullmäktiges budget för år 2020. För hemtjänst höjs ersättningen med 2,5 procent. Ersättningen per dygn inom vård- och omsorgsboende höjs med 2,7 procent och lokalschablonen med 1,8 procent. Dagersättningen inom dagverksamheten höjs med 2,5 procent. Ersättningen för avlösning och ledsagning höjs med 2,5 procent.

Kostenhetens priser höjs 1 januari 2020. De nya priserna beräknas enligt principen om självkostnad. Höjningen beror på ökade hyreskostnader. Kostenheten kommer att flytta till ombyggda lokaler vid Enskededalens servicehus.

Nämnden beslutar om pris för växelvård (korttidsplatser). För 2020 föreslås en ökning med 2,7 procent jämfört med 2019.

Servicehusens priser består av två delar, grundpris per person och månad samt timpris för hemtjänstinsatser. Servicehusen ingår inte i kundvalsmodellen och därmed beslutar nämnden om grundpriserna. Ersättningen för hemtjänst på servicehus per beställd timme dygnet runt är 375 kronor för kommunala utförare och 384 kronor för utförare i enskild regi.

Grundkostnadsersättning har ökat med 2,6 procent. Priset är enhetligt och gäller för alla nämndens tre servicehus.

Priser som kommunfullmäktige har fastställt gäller för förvaltningens egna utförare. Utförarenheterna finansierar avdelningens gemensamma kostnader.

I prisbilagan, bilaga 5, redovisas alla ersättningar inom äldreomsorgen.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Verksamheter	477,2	83,3	393,9	385,1	80,2
Ledning och handläggning	26,9	0,0	26,9	26,1	0,0
Svedmyrabadet	3,3	0,0	3,3	3,2	0,0
Summa	507,4	83,3	424,1	414,4	80,2

Verksamhetsområdet budgeteras netto 424,1 mnkr. Den tilldelade budgeten beräknas utifrån prestationer per den 26:e augusti 2019. Slutlig justering av budgeten för 2020 kommer att göras utifrån avläsning av prestationer i mars och augusti. Ökningen i jämförelse med 2019 beror både på ökad nivåersättning för prestationsrelaterade insatser och på ett ökat fast anslag.

Arbete utifrån en framtagna handlingsplan för att nå budget i balans fortsätter under 2020. Tre nya LSS gruppboendestäder och en servicebostad som startas under vårterminen kommer att öka antalet biståndsbedömda prestationer under året.

Budget- och uppföljningsansvar för verksamhetsområdet funktionsnedsättning ligger i förvaltningens organisation under avdelningen *Social omsorg vuxna* (se organisationskiss bilaga 2).

Följande biståndsbedömda prestationer ingår i den tilldelade budgeten:

Verksamhet (helårspersoner)	VP 2020	varav kvinnor	varav män	VP 2019
Eget boende med boendestöd	94	44	50	99
Servicebostad	39	20	19	39
Gruppboendestad	114	41	73	114
Barnboende	6	2	4	7
Korttidshem	78	31	47	78
Daglig verksamhet	336	136	200	331
LASS-ärenden	126,7	45	81	126
KTT (korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS)	49	21	28	48
Summa	842,7	340	502	842

Jämfört med VP 2019 är både antalet biståndsbedömda prestationer och fördelning mellan antalet kvinnor och män oförändrade.

Priser

Enheter inom egen regi och enheter upphandlade genom entreprenad eller ramavtal ersätts per prestation utifrån de nivåer som kommunfullmäktige har beslutat. Gruppboendestäder, assistansenheten och daglig verksamhet i egen regi betalar 3,5 procent av sin interna försäljning för gemensam administration.

Ersättningsnivåerna enligt LSS för vuxenboende, barnboende, daglig verksamhet, korttidsvistelse samt korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år är höjda med 1,4 procent.

Ersättningen för personlig assistans enligt SFB (Socialförsäkringsbalken) respektive LSS är 304,30 kronor per timme och följer den ökning som regeringen har fastställt.

Kostnader för gemensamhetslokaler ingår inte i LSS-pengen och hanteras centralt av beställarenheten. Vid försäljningen av platser till andra stadsdelar tar förvaltningen ut en lokalschablon som motsvarar lokalkompensationen i pengarna för verksamheter i övrigt privat regi (133 kr/dygn för gruppboende, 300 kr/dygn för korttidshem, 157 kr/dag för heltid och 125 kr/dag för deltid på daglig verksamhet).

Alla priser inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning exkluderar resor.

I prisbilagan, bilaga 5, redovisas alla ersättningsnivåer inom omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet budgeteras netto 41,0 mnkr för år 2020.

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Stadsdelsmammor och RCC	2,1	0,0	2,1	4,2	0,0
Fältassistenter	5,4	0,0	5,4	5,2	0,0
Öppna mötesplatser	25,1	2,0	23,1	26,3	2,0
Kulturaktiviteter och föreningsbidrag	0,7	0,0	0,7	1,3	0,0
Östberga Kulturhus	3,5	0,5	3,0	2,5	0,5
Kollo	7,0	2,0	5,0	3,0	2,0
Öppna förskolan*	0	0	0	5,4	
Fritid gemensamt	1,7	0,0	1,7	5,4	0,0
Summa	45,5	4,5	41,0	53,3	4,5

*Öppna förskolan ligger 2020 under verksamheten Förskolan.

Social omsorg barn och unga

Budget- och uppföljningsansvar för förebyggande verksamheter öppna mötesplatser, fältassistenter, kulturaktiviteter och föreningsbidrag, Östberga kulturhus, kollo, fritid gemensamt ligger i förvaltningens organisation under avdelningen *Social omsorg barn och unga* (se organisationskiss bilaga 2).

För att erbjuda ungdomar fritidsaktiviteter och öppna mötesplatser avsätts 23,1 mnkr. För föreningsbidrag och ingångna IOP (ideellt offentligt partnerskap) avtal och kulturaktiviteter avsätts 0,7 mnkr.

Förvaltningen har åtta fältassistenter som jobbar aktivt för att skapa trygghet i stadsdelsområdet genom att föra en dialog med ungdomar. Fältverksamheten fortsätter 2020 och 5,4 mnkr avsätts i budgeten för denna verksamhet.

För kollo avsätts 5,0 mnkr, för fritiden gemensamt avsätts 1,7 mnkr och för Östberga kulturhus avsätts 3,0 mnkr.

Social omsorg vuxna

Budget- och uppföljningsansvar för förebyggande verksamheter Stadsdelsmammor och RCC (Rågsved Community Center) ligger i förvaltningens organisation under avdelningen *Social omsorg vuxna* (se organisationskiss bilaga 2). För ovan verksamheter avsätts 2,1 mnkr.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto VP 2020	VP 2019	Omslutningsförändring
Ekonomiskt bistånd	123,4	13,1	110,3	110,9	9,0
Ledning och handläggning	42,6	5,3	37,3	38,0	5,3
Arbetsmarknadsåtgärder	34,2	11,0	23,2	25,5	7,5
Summa	200,2	29,4	170,8	174,4	21,8

Ekonomiskt bistånd

För verksamhetsområdet inklusive handläggning budgeteras netto 147,6 mnkr, vilket är en minskning med 1,3 mnkr jämfört med 2019. I budgeten för ekonomiskt bistånd ingår omslutningsförändringar med sammanlagt 14,3 mnkr som avser generalschablon från Migrationsverket.

Under 2019 har antal bidragshushåll ökat under de första sju månaderna, från 1 087 i januari till 1 121 i juli. Under hösten har antalet däremot minskat, och det preliminära antalet för oktober är 1 080. Det är något lägre än oktober 2018 då antalet var 1 090.

Antalet bidragshushåll bedöms kunna fortsätta minska under 2020. Budgeten för utbetalt bistånd innebär en genomsnittlig utbetalning med 10,3 mnkr per månad. Förvaltningen arbetar löpande med åtgärder för hålla kostnaden för utbetalt bistånd inom tilldelad budgetram. Bland annat görs en översyn av handläggningsrutiner samt en utökad samverkan med Jobbtorg i syfte att matcha behov mot arbetsmarknadsåtgärder. Samverkan sker med jobbtorg, arbetsförmedling, landstinget och försäkringskassan.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet budgeteras netto 23,2 mnkr, vilket är en minskning med 2,3 mnkr jämfört med 2019, varav 0,6 mnkr avser feriearbeten. Anslaget för arbetsmarknadsåtgärder ska täcka kostnaderna för feriejobb för ungdomar, offentligt skyddat arbete (OSA) samt arbetsträning/arbetsprovning.

Omprioriteringar inom budgeten jämfört med 2019, innebär att budgeten för kommunala visstidsanställningar ökar med 0,2 mnkr, budgeten för OSA-anställningar ökar med 0,3 mnkr samt en satsning på Möjligheternas hus ökar med 0,6 mnkr jämfört med föregående år. Samverkan ska ske med Arbetsmarknadsförvaltningen och Arbetsförmedlingen vad gäller dessa anställningar. Målet är att erbjuda försörjningsstödstagare anställning i staden under sammanlagt ett år.

Ramen för feriearbeten är 12,0 mnkr, vilket är en minskning med 0,6 mnkr jämfört med 2019. Förra årets omprioriteringar inom arbetsmarknadsbudgeten kommer dock inte göras 2020, vilket innebär en verklig minskning med 3,0 mnkr för feriearbeten. Budgeten för feriearbeten 2020 medger därmed kostnader för sammanlagt cirka 800 feriearbetande ungdomar.

Budget- och uppföljningsansvar för förebyggande verksamhet Feriearbete ligger i

förvaltningens organisation under avdelningen *Social omsorg barn och unga* (se *organisationsskiss bilaga 2*).

Lokaler

Förvaltningens samlade lokalkostnader beräknas till cirka 232,7 mnkr. Av dessa är cirka 150,7 mnkr hyror för verksamhetslokaler och 82,0 mnkr boendehyror. Förvaltningen redovisar nedan de lokalförändringar som påbörjas eller färdigställs under 2020. I detta sammanhang innebär lokalförändring byggnation, renovering/utökning av lokal, bygglov som löper ut, förlängning av bygglov eller avveckling.

Lokalförändringar

Förvaltningen redovisar nedan de lokalförändringar som planeras ske under år 2020.

Lokal	Kommentar
Förskola	
Kvarnen, Kvarntorpsgränd 13- 15, Hagsätra	Byggnation av ny förskola på sex avdelningar påbörjades under 2019 och beräknas färdigställas under 2020.
Spårfinnargränd 17A, Rågsved	Förskolan behöver grundsaneras och förvaltningen utreder om utökning med en avdelning kan utföras i samband med det.
Förskolan Vingåkersvägen, Vingåkersvägen 22-26, Örby	Byggnation av ny förskola på sex avdelningar beräknas påbörjas hösten 2019 och tidigast färdig i slutet av 2020.
Sågverksagatan 97, Stureby	Tillfällig förskola på en avdelning som är uppsagd. Kommer rivas i slutet av 2020.
Hjälmarsvägen 16, Årsta	Tillfällig förskola på två avdelningar vars bygglov löper ut januari 2021. Kommer behöva evakueras under slutet av 2020.
Sandfjärdsgatan 80 Årstaängens förskola, Årsta	Tillfällig förskola på sex avdelningar på Årstafältet. Tömdes under 2019 på grund av störningar från närliggande byggarbeten. Står tom tills vidare. Kommer eventuellt hyras ut till annan aktör eller verksamhet.
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	
Generellt	Behov av nya gruppboende lyfts i olika planeringsärenden. Enligt boendeplanen finns det framförallt ett stort behov av frilliggande LSS- boenden, och förvaltningens
Grangården, Bersågränd	Omstrukturering från Äldreboende till LSS gruppboende utreds.
Skedviken, Skedviksvägen 55	Omstrukturering från Äldreboende till LSS gruppboende utreds.
Hagsätra gruppboende, Hagsättravägen 117- 119	LSS- boende som eventuellt behöver större underhåll vilket kan kräva evakuering. De kanske kan flytta tillfälligt till Årsta VOB.
Poppelgården , Bersågränd 90	Planering pågår att omvandla till gruppboende LSS från äldreboende, beräknad inflytt 2020. Förvaltningen inväntar besked om sprinkler i lokalen krävs, utredning pågår.
Individ- och familjeomsorg	
RVCS	Eventuellt hitta ny lokal.
Äldreomsorg	
Högdalens VOB Ripsavägen 44	Utredning om möjlig rivning och nybyggnation av VOB samt seniorboende och Förskola samt F-9 skola på befintlig tomt i

Lokal	Kommentar
	samarbete med SISAB och Utbildningsförvaltningen samt Micasa
Smultronhemmets demensboende	Avveckling utreds.
Enskededalens servicehus	Utredning pågår för avveckling av servicehuset i etapper. En första etapp skulle kanske kunna påbörjas redan 2020.
Årsta VOB Årstavägen	Utredning om rivning och nybyggnad av nytt VOB + trygghetsboende samt förskola planeras på befintligt tomt i samarbete med Micasa.
Övrigt	
Fritidsgården Örby, Gamla Huddingevägen 431	Ska flyttas under 2020 till annan del av befintlig byggnad.
Kostenheten, Bersågränd	Byggnation pågår och beräknas färdigställas under kvartal 1, 2020. Kostenheten flyttar från Kumlagatan 13

Investeringar

Parkinvesteringar, mnkr	Kostnader	Intäkter	NettoVP 2020	VP 2019
Plantanparken Investering	0,8	0,0	0,8	1,5
Plantanparken Reinvestering	0,0	0,0	0,0	0,5
Bandängen Investering	0,0	0,0	0,0	3,3
Bandängen Reinvestering	0,0	0,0	0,0	2,8
Grynkvarnsparken	3,0	0,0	3,0	0,7
Mindre investeringar	9,9	0,0	9,9	9,9
Rågdalen	1,2	0,0	1,2	0,0
RE Trappor Murar Grynkvarnsparken	2,0	0,0	2,0	0,0
RE Parkvägar Grynkvarnsparken	1,8	0,0	1,8	0,0
Summa	18,7	0,0	18,7	18,7

Planeringen av investeringar för stadsdelsområdets parker och grönområden sker bland annat utifrån parkplanerna för Enskede, Årsta och Vantör i samarbete med Trafikkontorets landskapsarkitekter, se bilaga 12.

Grynkvarnsparken

En utredning ska göras av den icke fungerande dammen. LOD- anläggningen fungerar inte, det saknas idag vattenspegel även vid större nederbörd. En förstudie har tagits fram som pekar ut olika scenarios. Jämställda parker, Stockholmsstilen och framtida utveckling har stått i centrum för framtagandet. Parkens olika funktioner bör utvecklas för att klara av det ökade besöksstryck som kommer när området exploateras. Det behövs nya sittplatser för lugn och ro, ytor för lek och spontanidrott samt föryngring av ett uppvuxet trädbestånd. Nyplantering är

viktigt eftersom parken är utsatt för buller och delar av parken är igenvuxen och skräpig. Inriktningen är att knyta ihop Grynkvarnsparken med det som blir kvar av Steningeparken efter exploateringen kring Bolidenplan samt att lyfta fram och ta i anspråk den södra entrén.

Plantanparken

Stärka befintliga kvaliteter och fortsätta att vara en plats för picknick, solbad och informell lek. Det handlar bland annat om vegetationsröjning, förnyelse av befintlig damm för att återskapa vattenspegeln samt att trygga säkerheten. Vidare behövs nya sittmöbler och trampstenar för att öka tillgängligheten, nya skyltar, nytt staket samt belysning.

Mindre investeringar

Medel för mindre investeringar kommer främst att användas för tillgänglighetsanpassningar av lekplatser och parkvägar samt till reinvesteringar. Fokus kommer att ligga på att öka tillgängligheten till parker och grönområden för personer med olika funktionsvariationer. Även kompletteringar av utrustning i lekplatser kommer också att göras

Försäljningar av anläggningstillgångar

Resultatenheter

Enligt kommunfullmäktiges regler ska resultatenheter föra över hela sitt resultat som uppkommit av eget handlande till följande år. Dock får resultatöverföringen uppgå till maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. Uppkomna underskott i resultatfonden ska täckas i samband med nästkommande års bokslut. Om underskottet inte har kunnat täckas under nästkommande år upplöses resultatenheten och underskottet täcks i bokslutet av nämnden.

Förvaltningen arbetar för att alla utförarenheter ska kunna bli resultatenheter. Med en tydlig ekonomi- och verksamhetsstyrning, där enheten får intäkt utifrån prestation, möjliggörs en god budgethållning och en större självständighet för enheten. I tabellen nedan föreslår förvaltningen resultatenheter för år 2020.

Enheter som idag är resultatenheter och föreslås vara kvar
Örby förskolor
Hagsåtra förskolor
Rågsved förskolor
Årsta 2 förskolor
Enskede Gårds förskolor
Sturebys förskolor
Högdalens förskolor
Snösåtra förskolor
Blåsut - Dalens förskolor*
Årsta 3 förskolor
Östberga förskolor
Enskede hemtjänst

Enheter som idag är resultatenheter och föreslås vara kvar
Enskede nya servicehus
Rågsveds servicehus
Gruppbestäder Enskede-Årsta-Vantör
Stureby hemtjänst
Högdalens vård- och omsorgsboende
Stureby Vård- och omsorgsboende
Gruppbestäder Enskede-Årsta-Vantör
Utförarenheten Socialpsykiatri
Assistansenheten
Daglig verksamhet
Intraprenader
Hagsätra gruppbestad
Dalen gruppbestad

* Resultatenheterna Blåsut förskolor och Dalens förskolor sammanförs och bildar en resultatenhet, Blåsut- Dalens förskolor, fr.o.m. 2020-01-01.

Intraprenader

När ett egenregi anbud vunnit en upphandling bildas en intraprenad. Intraprenadens villkor regleras i en överenskommelse med nämnden. Mårtengårdens vård- och omsorgsboendes avtal för intraprenad utgick 2019-10-31. Från och med 2019-11-01 drivs verksamheten privat. Vantörs kommunala hemtjänst upplöses som resultatenhet i samband med verksamhetsboks slut 2019 i enlighet med regler för ekonomisk förvaltning. Underskott 2019 kunde inte täckas av resultatfonden.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Budgetjusteringar

Medel för naturreservat

Nämnden ansöker om budgetjustering om totalt 4,7 mnkr för naturreservat.

Medel söks för åtgärder i Årstaskogen med 1,5 mnkr enligt ekonomiska kalkylen.

Medel söks för åtgärder i Rågsveds naturreservat med 3,2 mnkr enligt ekonomiska kalkylen.

Driften under 2020 kommer att fortsätta fokusera på trygghetsskapande åtgärder som även gynnar den biologiska mångfalden. Friställning av stora gamla träd öppnar upp landskapet och gör det mer genomskiktligt. Betesdjur ökar områdets rekreativvärde, skapar trygghet, samtidigt som de håller landskapet öppet och ökar den biologiska mångfalden.

Förvaltningen strävar efter en ökad mängd besökare fördelat över hela ytorna. Genom att sköta befintliga stigar och anlägga nya i mindre besökta delar av naturreservaten fördelas besöksstrycket, minskar nedskräpningen och ökar tryggheten. Dessa åtgärder ingår inte i de redan nycklade medlen så därför söker nämnden nu budgetjustering på dessa åtgärder.

Medel för klimatinvesteringar

Nämnden ansöker om budgetjustering om totalt 6,74 mnkr för klimatinvesteringar.

Medel söks för klimatinvesteringar för El-cyklar till KFD med 0,040 mnkr, se bilaga 10a.
Medel söks för klimatinvestering för Eco-asfalt med 3,0 mnkr, se bilaga 10b.
Medel söks för klimatinvestering för Lod-Anläggningar med 1,0 mnkr, se bilaga 10c.
Medel söks för klimatinvestering för biokol med 2,7 mnkr, se bilaga 10d.

Medel för trygghetsskapande åtgärder ur Trygghetsfonden

Nämnden ansöker om budgetjustering för trygghetsskapande arbete om totalt 7,1 mnkr.

Medel söks för Trygghetsinvesteringar i den fysiska miljön för belysning med 1.0 mnkr, se bilaga 11a.

Medel söks för Trygghetsinvesteringar i den fysiska miljön för bommar 0.6 mnkr, se bilaga 11b.

Medel söks för Trygghetsinvesteringar i den fysiska miljön för hundrastgårdar 2.3 mnkr, se bilaga 11c.

Medel söks för Trygghetsinvestering i den fysiska miljön för Grynkvarnsparken med 0,5 mnkr, se bilaga 11d.

Medel söks för Trygghetsinvestering i den fysiska miljön för trygghetsskapande åtgärder i Rågsved med 2.0 mnkr, se bilaga 11e.

Medel söks för Trygghetsinvestering i den fysiska miljön för Tunnlar i Högdalen med 0,7 mnkr, se bilaga 11f.

Medel för Lokaländamål

Nämnden ansöker om budgetjustering om totalt 12,11 mnkr för lokaländamål.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler tomgångshyror med 2,5 mnkr för Enskededalens servicehus, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler tomgångshyror med 0,260 mnkr för Poppelgården, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler tomgångshyror med 1,3 mnkr för Årsta VOB, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler avvecklingskostnader med 0,250 mnkr för FSK Önskehemsgatan, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler avvecklingskostnader med 0,1 mnkr för Skebokvarnsvägen 324, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 2,9 mnkr för Linde gruppbestad, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 2,9 mnkr för Gamlebo 5, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 0,7 mnkr för Poppelgården, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 0,6 mnkr för Årstafältet, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av servicebestäder med mnkr 0,6 mnkr för Trollesundsvägen, se bilaga 1 blankettset.

Medel för introduktionsförskola

Nämnden ansöker om budgetjustering för introduktionsförskola om 2,5 mnkr, se bilaga 15.

Ansökan avser nämndensbefintliga öppna förskolor i Rågsved, Högdalen, Dalen och

Östberga.

Medel för aktivitetscenter seniorboende

Nämnden ansöker om budgetjustering för aktivitetscenter seniorboende om totalt 4,2 mnkr. Ansökta medel avser att fortsätta tillgodose behov av icke biståndsbedömt boende för äldre som söker trygghet och gemenskap på seniorboende med aktivitetscenter, se bilaga 13.

Aktivitetscentren är belägna i Enskede Nya servicehus (Träffen) och Rågsveds servicehus (Salongerna), planerade i samråd med seniorboendet, och medlen används för att anordna aktiviteter, gemensamma måltider, främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för de boende i seniorboendet och äldre i närområdet. Bemanning och aktiviteter är anpassade till de behoven som finns inom respektive boende vilket motsvarar minsta nivå som är dagtid vardagar med två aktiviteter om dagen, men förvaltningen erbjuder aktiviteter även på helgerna, då minst en aktivitet om dagen. Förvaltningen ordnar även aktiviteter på kvällstid.

Lokalerna är lättillgängliga och utformade efter målgruppens behov. Ansökta medel används till det som inte ryms i ordinarie budget, så som lokalkostnader för aktivitetscenter, personal- och verksamhetskostnader.

Medel för tryggt mottagande i hemmet

Nämnden ansöker om budgetjustering för tryggt mottagande i hemmet med 4,5 mnkr. Ansökta medel avser ”Tryggt mottagande i hemmet” och gruppen har under 2019 utökats för att möjliggöra ett regionalt samarbete inom Söderort; EÅV, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar, se bilaga 14.

Målgruppen är personer över 65 år som har insatser från hemtjänst, hemsjukvård och primärvårdsrehabilitering och ett nytt eller förändrat behov av insatser från kommun och landsting efter utskrivning från slutenvård/korttidsboende. Syftet är att den äldre ska uppleva en trygg och hållbar hemgång, öka närståendes trygghet och minska den äldres beroende av vård- och omsorg. Nämnden ansöker om 4,5 mnkr för 8 medarbetare inklusive samordnare. Ansökta medel används för personalkostnader, lokalkostnader samt övriga kostnader så som arbetskläder, utbildning och förbrukningsmaterial.

Medel för åtgärder för giftfri förskola

Nämnden ansöker om budgetjustering förgiftfri förskola med 1,0 mnkr, se bilaga 17.

För att arbeta mot kommunfullmäktiges mål om kemikaliesmarta förskolor söks medel för åtgärder för giftfri förskola med 1,0 mnkr. I Stockholms stads vägledning för kemikaliesmart förskola anges åtgärder i olika nivåer där insatserna skiljer sig åt vad gäller omfattningen och kostnader. För att gå vidare i arbetet behöver nu förskolorna i stadsdelen genomföra åtgärder som inte ryms inom ordinarie budget. En del av befintligt material och inredning på förskolorna innehåller farliga kemikalier och behöver bytas ut. Det handlar till exempel om soffor, sov madrasser, byggekuddar, glas, lamineringsmaskiner, ljuddämpande bord med linoleum, tallrikar, skötbordsmadrasser och öka andelen ekologisk mat.

Maskiner och inventarier

Budgetjustering söks för ökade investeringar i maskiner och inventarier om 2,8 mnkr. Medlen avser bland annat inventarier till en ny förskola med 6 avdelningar och möbler till kostenhet inom äldreomsorgen.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budgettram ingår endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet. Utöver det har nämnden intäkter för verksamhet som påverkar omslutningen av tilldelad budgettram, det vill säga utökning av intäkt samt kostnadsbudget. Dels kan det vara verksamhet som säljs till andra förvaltningar, främst inom äldreomsorg, individ och familjeomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning, dels olika bidrag som till exempel statsbidrag samt projektintäkter. Totalt föreslås omslutningsförändringar med 325,2 mnkr i nämndens budget.

Medel för lokaländamål

Nämnden ansöker om budgetjustering om totalt 12,11 mnkr för lokaländamål.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler tomgångshyror med 2,5 mnkr för Enskededalens servicehus, se bilaga 1 blankettsetet.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler tomgångshyror med 0,260 mnkr för Poppelgården, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler tomgångshyror med 1,3 mnkr för Årsta VOB, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler avvecklingskostnader med 0,250 mnkr för FSK Önskehemsgatan, se bilaga 1 blankettset.

Ansökan om medel för avveckling/omstrukturering av lokaler avvecklingskostnader med 0,1 mnkr för Skebokvarnsvägen 324, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 2,9 mnkr för Linde gruppbestad, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 2,9 mnkr för Gamlebo 5, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 0,7 mnkr för Poppelgården, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av LSS- Gruppbestäder med 0,6 mnkr för Årstafältet, se bilaga 1 blankettset.

Medel söks för stimulansbidrag för utbyggnad av servicebestäder med mnkr 0,6 mnkr för Trollesundsvägen, se bilaga 1 blankettset.

Övriga ekonomiska redovisningar

Medel för kompetensutveckling

Nämnden ansöker om totalt 1,05 mnkr. Medel som har direkt bäring på stadsdelsnämndens uppdrag från kommunfullmäktige, och gäller medel för kompetensutveckling för avdelningen äldreomsorg i stjärnmärkt demensvård, se bilaga 12.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål och 169 delmål för hållbar utveckling. Denna resolution kallas för Agenda 2030. De globala målen är ett stöd för att utveckla stadens arbete för social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Arbetet med att genomföra agendan följer flera viktiga principer, bland annat att:

- **Agendan är universell.** Det betyder att den riktar sig till alla världens länder, och att alla länder har ett gemensamt ansvar för att den ska genomföras.
- **Målen är integrerade och odelbara.** Det betyder att inget mål kan nås på bekostnad av ett annat. För att målen ska uppnås krävs framgång inom alla områden.
- **Ingen ska lämnas utanför.** Agendan måste genomföras med särskild hänsyn till de människor och samhällen som har sämst förutsättningar.

Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen sker i praktiken. Förvaltningen bidrar därmed till att nå målen genom det arbete som bedrivs i den ordinarie verksamheten. Förvaltningen kommer under 2020 fortsätta sitt arbete med minska verksamheternas klimatpåverkan. Till exempel kommer alla förskolor under 2020 under vissa veckor mäta matsvinnet (två veckor vid fyra tillfällen under året). Maten som serveras på förskolorna ska ha en låg klimatpåverkan och koldioxidekvivalenterna på förskolans gemensamma matsedel ska högst uppnå 0,5 kg Co2 per måltid. Stadens mål för 2020 är 1,7 kgCO2 per kilo livsmedel.

Förvaltningen kommer även under 2020 särskilt arbeta för att stärka den biologiska mångfalden i naturreservaten samt planera för att främja och utveckla ekosystemtjänster i stadsmiljön. Där har de vilda pollinatörerna, det vill säga de insekter som samlar pollen, en

avgörande roll. Utan pollinering skulle stora mängder växter försvinna. De vilda pollinatörerna blir allt färre i takt med att deras livsrum blir allt mindre. Förvaltningen kommer därför bland annat fortsatt se över stadsdelsområdets bruksgräsytor för att se om de kan slås istället för att klippas. Det gör att det blir fler ängar som blommar vilket är bra för de vilda pollinatörerna.

I Agenda 2030 finns det flera mål som berör barn och unga. Förvaltningen kommer under 2020 fokusera på tidigt socialt stöd för att minska glappet mellan de förebyggande och specialiserande insatserna för barn och unga. Bland annat kommer förvaltningen fokusera på tidigt stöd till familjer där bedömningen är att det finns risk för hedersrelaterat våld och förtryck.

Nedan följer en beskrivning av planerat arbete under 2020 inom ramen för perspektiven barnrätt, jämställdhet samt tillgänglighet och delaktighet.

Jämställdhet

Förvaltningen ska fortsatt arbeta med jämställdhetsintegrering som strategi för att uppnå jämställda verksamheter för stadsdelsområdets invånare. Det innebär att jämställdhetsperspektivet integreras i allt beslutsfattande. Skillnader i resultat för kvinnor och män, flickor och pojkar synliggörs och analyseras systematiskt. Om analysen visar omotiverade skillnader ska åtgärder vidtas. I nämndens verksamhetsplan är perspektivet integrerat i alla verksamhetsområden.

I arbetet med verksamhetsplan 2020 har förvaltningen utgått från jämställdhetsanalyser och könsuppdelade resultat. Analysen görs i relation till respektive verksamhetsområdesmål och de nationella jämställdhetspolitiska målen. Verksamheterna har formulerat konkreta åtgärder som följs upp i tertialrapporter och bokslut.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen tillämpar ett funktionshinderperspektiv inom alla nämndens verksamhetsområden. Arbetet utgår från stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 – 2023. Programmet omfattar åtta fokusområden som alla är relevanta för arbetet med måluppfyllelse enligt stadens budget och nämndens verksamhetsplan.

Arbetet med verksamhetsplan 2020 bygger på analys av föregående års aktiviteter och av aktuella behov i verksamheterna för ökad tillgänglighet 2020. Arbetet under året ska ske i nära samarbete med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Verksamhetsplanen innehåller konkreta åtgärder som löpande följs upp i rådet och redovisas i tertialrapporter och bokslut.

Barnrättsperspektivet

Förvaltningen arbetar med att implementera ett barnrättsperspektiv i alla verksamheter utifrån att barnkonventionen blir lag 2020. Det gäller alla verksamheter där barn påverkas av beslut direkt eller indirekt. Alla verksamheter omfattas av den implementeringsplan som stadsdelsnämnden informerades om 2019. De aktiviteter som ingår i planen utgår från de fem fokusområden som finns i stadens program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018 - 2022. Under 2020 ska alla medarbetare och chefer i nämndens verksamheter erbjudas utbildning i barnrätt.

I arbetet med verksamhetsplan 2020 har barnrättsperspektivet integrerats. Arbetet sker i nära

samverkan med förvaltningens barnrättssamordnare. Inom socialtjänsten finns ungefär 20 barnrättsombud med särskilt ansvar för att bevaka barnrättsfrågor. Ombuden ska sprida kunskap och information i sina arbetsgrupper. Verksamhetsplanen innehåller konkreta åtgärder som löpande följs upp och redovisas i tertialrapporter och bokslut.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utveckling av systematiskt kvalitetsarbete

Nämndens verksamheter utvecklas kontinuerligt och kännetecknas av ett systematiskt och tillitsfullt kvalitetsarbete inom alla nivåer i organisationen. Verksamheterna arbetar med ständiga förbättringar genom hantering av avvikelser, riskanalyser och olika former av egenkontroller. Avvikelser hämtas också från stadens brukarundersökningar, nationella öppna jämförelser, granskningar och inspektioner.

Förvaltningen har inlett ett utvecklingsarbete med ett tydligt resultatfokus i hela organisationen. Nämndens olika verksamhetsområden har tagit fram modeller för resultatdialog utifrån mål och uppdrag i verksamhetsplanen. Verksamhet, ekonomifunktion och HR omfattas av uppföljningen.

För att förtydliga styrningen utifrån stadens budget och nämndens verksamhetsplan ska det förvaltningsövergripande arbetet för resultatuppföljning och styrning ses över och utvecklas där det finns förbättringsmöjligheter. Genom kontinuerliga analyser av uppnådda resultat för de personer verksamheterna är till för ska en röd tråd säkras genom hela planeringsprocessen från verksamhetsplan till bokslut. Målet är att nämndens resurser används optimalt för att ge mesta möjliga effekt för stadsdelsområdets invånare.

Det systematiska kvalitetsarbetet omfattar också kontinuerlig uppföljning av nämndens egna och upphandlade verksamheter för att säkra att verksamheten följer gällande lagstiftning, ingångna avtal eller uppdragsbeskrivningar. Under 2020 ska förvaltningen presentera verksamhetsuppföljningarna i en kvalitetsbilaga till tertialrapporter och bokslut, för att göra kopplingen till planeringsprocessen tydligare.

För att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet ska förvaltningen under året:

- Se över avvikelshanteringen för att effektivisera det systematiska förbättringsarbetet.
- Skapa en ny förvaltningsövergripande modell för resultatuppföljning för bästa möjliga resursanvändning utifrån uppsatta mål.

Innovationskapacitet

Nämnden ska utveckla sin innovationskapacitet genom bland annat Verklighetslabbet på Stureby vård- och omsorgsboende. Verksamhetslabbet ska samordna äldreomsorgens innovationsarbete och bli en permanent verksamhet under 2020 i ett så kallat innovationscenter. Ett samarbete ska inledas med Östermalms stadsdelsförvaltning.

Välfärdsteknik ska utvecklas för att säkra kvalitet och öka tryggheten för äldre. Förvaltningen ska delta i flera innovationsprojekt:

- Årsta och Stureby hemtjänst deltar i det stadsövergripande projektet Smarta lås.
- Enskede Nya servicehus bidrar till att erbjuda brukare i ordinärt boende digital tillsyn nattetid genom deltagande i projektet Digital natt-tillsyn.

- Äldre personer med hemtjänst i stadsdelsområdet ska få hjälp att göra digitala inköp.
- E-tjänsten och appen Nollvision undernäring ska utvecklas för att göra tjänsten mer interaktiv för användare.
- Förvaltningen ska ingå i ett nationellt Vinnova-projekt (år 2019-2024) som stöds av Livsmedelsakademien. Fokus kommer att vara innovation för äldre i ordinärt boende för att förebygga undernäring. Förvaltningen ska ingå i ett kärnteam tillsammans med Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, företag och högskolor.
- Beställarenheten ska använda läsplattor under fysiska möten med den enskilde för att informera om olika valmöjligheter inom äldreomsorgen.

Stadens kvalitetsutmärkelse

Förvaltningen uppmuntrar verksamheterna att delta i stadens kvalitetsutmärkelse. Inom alla verksamhetsområden finns stödfunktioner i form av att förvaltningens kvalitetsutvecklare har genomgått examinatorutbildning för utmärkelsen. Syftet är att ge stöd och vägledning till de enheter som väljer att delta. Kriterierna för utmärkelsen ska förankras i arbetet med verksamhetsplan och uppföljningsdokument på enhetsnivå.

Sprida och ta del av goda exempel

Alla nämndens verksamheter ska samverka internt och externt för att lära av andra. Det görs bland annat genom studiebesök i andra verksamheter och benchmarking för att hitta möjliga förbättringar i den egna verksamheten och bidra till utveckling hos andra. Exempel på resultat där intresset är stort både inom och utanför staden är erfarenheter från programmet Viktig Intressant Person (VIP) och från projektet som vänder sig till brukare med samlarsyndrom inom socialpsykiatrin.